

DEBRECZEN

XIX. évfolyam 179. sz.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Ára: 12 fillér

ZENGŐ HARANGSZÓKÉNT...

A legelső magyar asszony, Kormányzó Urunk hitvese, szívhez szólóan szólott a magyar társadalomhoz és egészen bizonyos, hogy ennek a szózatnak, mint már annyiszor, most is meglesz a különleges eredménye. A mai idők mindenkit munkába, honvédelmi tevékenységbe állítanak. A honvéd fogalma régen túlnőtt a fegyveres alakulatok zártágán, mert ma mindenki honvéd, aki szívvel-lelélekkel szolgálja hazáját. Egyik szolgálat nehezebb, másik könnyebb, de mindegyik honvédelmi beosztás.

Azoké a nehezebb, akik távol a családi tűzhelytől állják a végeken a magyar elhivatás küldetészerű beosztását. Azok, akik messze Oroszország ismeretlen tájain vérrel és vassal új történelmet csinálnak. Ez a történelem nem magyar történelem immár, hanem a kultúra és civilizáció európai világtörténelme. Vagy fennmaradunk, mint a keresztény világnézet pillérei, vagy összeesünk minden és jön a téveszmék özönvize. Ez magyarázza meg, hogy miért kell végső erővel, utolsó erőfeszítéssel ott állanunk nekünk is ebben az ember-telenül nagy harcban. Vagy győzünk s akkor a romokon új világ épül, melynek gyökerei a keresztény múltban lelik meg tápláló erejüket, vagy nos, erre a másik eshetőségre nem gondolunk. Nincs más út, mint a győzelem. A győzelemnek pedig mindig ára volt. Vér és anyag, hogy szabad, független és örök ember maradjon a lélek...

Ennek a győzelemnek harcosa Kormányzó Urunk hitvese, aki szózatban minden magyarhoz egyformán fordul. Minden magyar tűzhely kell, hogy megérettel és odaadó, áldozatos szeretettel fogadja ezeket a szavakat.

Mi tudjuk, hogy valóban úgy is fogadják a magyar társadalom ezeket a szavakat, mint az egyedüli megoldásnak tettekre sarkaló szavait.

Mi tudjuk, hogy a felhívás nem talált zűrt felteke s főleg jégpáncéllal burkolt lelkekre. Ezek a szavak megnyitották a magyar társadalom szívéhez ismét a kapukat, szabadá tették az utakat, mint már annyiszor ennek a nagy magyar asszonynak szavai nyomán. Ad mindenki azt, amit tehetsége, anyagi helyzete megengedhet. Sőt ennél többet ad, mert bármilyen nagy mértékben szállja meg az adakozó kedv, még mindig túl kevés lesz ahhoz mérten, amit egy-egy kint, valahol Oroszországban szenvedő honvéd ad mértékül.

Ad azért, hogy kint elviselhetőbb legyen az embertelen orosz tél csikorgó zimankója.

Ad azért, hogy itthon minél több háziáru, özvegy, eltartásra szoruló magyar testvér részesülhessen a magyar szív jótékony adományában. Jól tudjuk, hogy nehéz idők, válságosan megpróbáltatott napok voltak már felettünk, de azt is tudjuk, hogy a magyar társadalom még sokra, igen sokra képes, ha egyszer az a célja, hogy ezzel az adakozással hazáját, s családi tűzhelyét tegye biztonságosabbá.

A legelső magyar asszony szava eljutott minden zugába ennek az országnak és mindenütt megmozgatta a lelkeket. A szó ott esendül, ott zendül és ott harangozza a parancsot, mely kérés-képpen indult el, de mire szó lett belőle érezzük valahányan, hogy a magyar sors parancsa az.

Az elhangzott felhívás nem lesz pusztába kiáltó szó, de elhallgathatatlan örök zengés a magyar ég alatt: adjatok hogy méltók legyünk hozzájuk, akik vérükkel váltják meg a magyar népet!

52 japán hadosztályt küldtek Mandzsukó határára

Német tengeralattjáró a Földközi-tengeren elsüllyesztette az „Eagle” brit repülőgépanyahajót — Majkopnál a kaukázusi hegyekbe szorították a bolsevistákat — Meghíusult amerikai partraszállási kísérlet a Salamon szigeteken, nagy japán győzelem a négynapos tengeri csatában

Ostromállapot, sortűzek, utcai harcok a forrongó Indiában

Eiénkebb küzdelem a magyar csapatok egyik frontszakaszán

A keleti hadszíntéren 400 kilométeres szélességben indult támadás a Kaukázus előterében és a legutóbbi jelentések szerint már eljutott a hegylányok északi nyúlványáig. A lehetetlen terepviszonyok forró éghajlat dacára igazi villámháborút vívnak a tengelyes csapatok ezen a fronton is.

MAJKOP KÖRNYEKÉN

a hegyek közé szorították az ellenséget és ezekre az elszakított seregletekre megsemmisítés vár. A német offenzíva most már Krasznodarból kiindulva a Kaukázus fővénék irányában délkeletre folyik tovább lankadatlan erővel.

STRATÉGIAI ÉS GAZDASÁGI SZEMPONTOK

egyöntetű szemlélt tartásával folyik a keleti hadjárat. Első része volt ennek a szisztematikusan felépített harcrendszernek a mezőgazdasági szempontból termékeny területek elfoglalása. Ezeknek meghódítása után kérekerítették a Don- és Donce-vidék legfontosabb ipartelepeit magabafoglaló vidéket, most pedig a kaukázusi nyersanyagvidék, a kőolajforrások ellen irányulnak a hadműveletek.

SZTALINGRÁD ELLEN

nyomulnak a kaukázusi vidéken folyó harcokkal egyidejűleg a Don és Volga közötti területen a német csapatok. A Sztalingrád felgyújtó veszélyt a szovjet hadvezetőség aligha tudja elhárítani azáltal, hogy folytatja tehermentesítő támadásait a Rzssev vidékén. Itt a bolsevisták valóban elkecseregett támadásokat vezettek, de minden kísérletük eredménytelennek bizonyult.

A NÉMET LÉGI HADERŐ

fokozta tevékenységét a szovjet partmenti vidéken és több kikötőben 11 szállítóhajót elsüllyesztett, kilencet pedig megromlott. Mintegy a Sztalingrád elleni támadások bevezetéseként zuhanóhombózó repülőgépekkel nagy-méretű bombákkal árasztották el Sztalingrád repülőtereit, elpusztítva a földön vesztető repülőgépeket. Moszkvától délre és délnyugatra pedig az utánpótlási vonalakat bombázták sikerrel.

Magyar vérünk itt az út, melyen járnod kell, itt az irány, melyet azért mutatott meg a legelső magyar asszony, hogy kövesd, itt az alkalom arra a jóra, melyet ha elszalasztottál, soha ebben az

A NYUGATI LÉGI HÁBORÚ

változatlan erővel folyik. Német repülőgépek Délkelet- és Kelet-Angliában robbanó- és gyújtóbombákkal sepertek végig hadifontosságú célokat. Ugyanakkor több angol gép halálosan zavaró támadást intézett intézelt Nyugat-Németország több helysége ellen. A német tengeralattjárók is sorozatos sikereket jelentenek az Atlanti-óceánról.

AZ INDIAI HELYZET

egyre izzóbbá válik. A londoni rádió híradása is beszámol a rendkívül feszült hangulatról, mely a lakosság körében uralkodik. A rendőrségi épületeket csapatok szállták meg. Bombay különböző részeibe sorkatonaság vonult, hogy fenntartsa a rendet. A város nagyrésztben leállt a közlekedés. A tüntelők és rendőrök között perceként kirobbannak az összecsapások. A

Dehbar pályaudvaron nagy tömeg fel akart tartóztatni egy helyi érdekű vonatot és a közbelépett rendőröket megdobálta, mire azok beelöttek a tömegbe. 54 rendőr megsebesült, kettő meghalt csak ennél az egy összecsapásnál. A kihirdetett sztrájk továbbterjedését nem tudják megakadályozni, India számos helyén kihirdették az ostromállapotot, az utazást korlátozták. Az újabb jelentések szerint Londonban megeszlanak a vélemények az indiai alkirály intézkedéseivel kapcsolatban. Egyes körök fenntartás nélkül helyeslik azokat, mások véleménye szerint azonban az erőszakos módszerek könnyen ellenkező hatásra vezethetnek, mint amit várnak tőlük. Az angol sajtó nagyrészt hajthatótlanságra hívja fel a kormányt és azt követelik, hogy Gandhí és társait Indiában internálják.

HADIJELENTÉSEK

Keleti szárazföldi harcok

Berlin, aug. 11. A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német TI-nek, a véd-erőparancsnoksága közli: Majkop környékén több harc szakaszon az ellenséget a hegyek közé szorítottuk. Egy harc szakaszt, amelyet elváltunk össze köttetésétől megsemmisítettünk.

A doni arcvonal több részén csak helyi jellegű tevékenység folyt, amely azonban a magyar csapatok egyik harc szakaszán éiénkebb formát öltött. Rzssev környékén tovább folyik a súlyos védőharc. Tegnap a városról északra is újabb heves rohamokra indult az ellenség frissen odaszállított csapatokkal. A német gyalogosok és páncélosok hőies ellenállásán azonban megtört minden igyekezetük a harc szakasz egész vonalán. Az Imen-től délkeletre és a volchovi arcvonalon az ellenség több helyi jellegű támadását kivédtek részben ellenrohammal.

Lisszabon, augusztus 11. Ingr Szergej altábornagy, a nagybritanniai eseszlovák hadsereg parancsnoka, a eseszlovák kormány hadügyminiszterre kijelentette, hogy a eseszlovák hadsereg rövidesen működésbe lép a szovjet arcvonalon. Kijelentette, hogy a esch hadsereg lesz az első külföldi

hadsereg, amely a szovjet arcvonalon harcbe lép. Ingr altábornagy kijelentette, hogy a második arcvonalat, amelyről mindenki beszél, ebben az évben meg kell változtatni. Erről beszél mindenki Szovjet-Oroszországban.

Zürich, augusztus 11. Moszkvából származó jelentések szerint arra számítanak az orosz katonai körök, hogy a német krimi hadsereg harcbevetése a kaukázusi esatában közvetlenül várható. Állítólag a krimi félszigetről már meg is indultak az első kötelékek.

Berlin, augusztus 11. A német hadsereg támadása megindult Sztalingrád ellen. Valószínű, hogy a szovjet nagyarányú tábori erődítményeket letesített, de berlini katonai szakértők anélkül, hogy jóslni akarnának, kifejezik azt a nézetüket, hogy a német

FONTOS TUDNIVALÓK

A szombati innepi szám miatt a vasárnapra szánt apróhirdetések csak péntek este 9 óráig adhatók fel. Gyümölestermékek részére káliszap panutalványok kiosztása. (6.)

TÓKÉS FOTO
PÜSPÖKI PALOTA

életben vissza nem tér.

Zengő harangszó szállott végig az országban, mert a legelső magyar lelkiismereti parancsra hívott fel bennünket a legelső magyar asszony.

DEBRECZEN

2. OLDAL
1942 VIII. 12.

hadvezetőség minden kétséget kizáróan elérte célját.
Stockholmon át érkezett jelentések szerint a szovjet már megkezdte Ana-

Keleti légi harcok

Berlin, augusztus 11. A német véderő főparancsnoksága közli: Krasznodar és Majkop elfoglalása után a német légi támadások vasárnap főleg a Majkop és Tuensze között több km-es szélességben visszabúzó elleneséges hadoszlopok ellen irányultak. Mialatt Krasznodartól délkeletre a német páncélos kötelékek gyors támadással áttörték a malkopl olajvidéket, más páncélosok délkeletnek fordultak erős iramban, a mineralny-wody-i vasúti esomópont környékét most tisztogatják még néhány ellenállási fészektől. A német harci repülőgépek szétromboltak egy nagy állomást az Armavir-Baku közli vonalon. (MTI)

A német véderő főparancsnokság jelentései: Légi haderőnk fokozta támadásait a szovjet kikötőit és behajózó mozdulatát ellen a partmenti területeken, valamint Tjepse, Novorosszjszk és Anapa Fekete-tengeri kikötőiben, amelyeknek során elsüllyesztett 11 szállítóhajót, összesen 127 ezer tonnatartalommal, kilencet pedig megrongált. Kalacs-tól nyugatra rendkívül kis területre összehúzóított szovjet hadsereg megsemmisítését elől áll. Zuhánóbombázó re-

Nyugati légi harcok

A német véderő főparancsnoksága jelentései: A Földközi tenger vidéke és Északafrika felett megelégnélő légi tevékenység során az ellenség tegnap 16 gépet veszített.

Néhány angol gép tegnap napközben utáztatlan zavaró támadást intézett Nyugat-Németország ellen. Anglia déli tengerpartján, valamint Délkelet és Kelet-Angliában légi haderőnk tegnap az esti órákban és az elmúlt éjszaka robbanó és gyújtóbombákat dobott le háborús fontosságú célpontokra. Repülőnk sok tüzet figyeltek meg. Valamennyi repülőgépünk visszatért kiindulási pontjára.

Berlin, aug. 11. Német harci repülő, mint a Német TI jelentései, kedre forduló éjjel támadtak dél- és keletangliai hadsereg fontos célokat, valamennyi német gép visszatért. (MTI)

London NST. Spaatz tábornok az Angliában tartózkodó amerikai légi-

Nyugati tengeri harcok

Berlin, aug. 11. A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német TI-nek. A véderő főparancsnoksága közli: Egy német tengeralattjáró kedden délelőtt a Földközi tenger nyugati felében a Földközi tenger nyugati felében négy torpedóval elsüllyesztette az Eagle angol repülőgépnyahajót, amely egy erősen védett hajókaravánban haladt.

Berlin, aug. 11. A német tengeralattjáró által elsüllyesztett Eagle angol repülőgépnyahajónak a vizkiszorítása 22,600 tonna volt, fegyverzete 9 darab 12,2 centiméteres ágyúból, 4 darab 10,2 centiméteres légelhárító lövegéből, négy darab 4,7 centiméteres lövegéből, 8 db. 1 centiméteres légelhárító ágyúból és 13 légelhárító géppuskából állott. Az Eagle eredetileg Chile számára készült építeni, mint óceánjárót, 1917-ben azonban Anglia vette át a hajót és repülőgépnyahajóvá építette át. Időközben a hajót többször átépítették és a tengeralattjárók ellen különleges védőburkolattal látták el. (MTI)

Mint már soronkívül közöltük, az el-

Déli szárazföldi harcok

Róma, augusztus 11. Az olasz főhadiszállás 305. számú közleménye: Ellenséges harc kocsikat, amelyek

Déli tengeri harcok

Egy olasz tengeralattjáró nem tért vissza támaszpontjára, a legénység hozzátartozóit értesítették. A Földközi tenger középső részén olasz felderítő

Déli légi harcok

A német légi haderő fokozott légi tevékenységet fejtett ki. Az angolok légi harcokban 9 repülőgépet veszítettek, amelyet a német vadászipilóták lőttek le. Tobruk ellen intézett ellensé-

ganak és Novorosszjszknak, a két feketetengeri kikötőnek a klirifésél.
Helsinki, aug. 11. A keddi finn hadijelentés egyebek között ezeket mondja: Légyvédelmi tüzérégiünk tegnap és az elmúlt éjszaka összesen három ellenséges gépet lőtt le. (MTI)

pilóták és repülőgépek támogatják a hadsereg Sztallingrádtól délnyugatra vívott harcát, ezenkívül nagyméretű bombákkal árasztották el két Sztallingrád-környéki repülőteret. Elpusztítottak húsz földön vesztelő szovjet repülőgépet. — Rzevnél a légi haderő észrevehetően tehermentesítette a hadsereg kötelékeit a szovjet állás, összevont páncélosok és csapatok ellen egész napon át folytatott bombatámadásával.

Fent északon repülőnk bombával többször eltaláltak egy Kola öbölben fekvő helység kikötő épületét, valamint a murmani vasút mellett felállított ütegeket. A légi haderő éjszaka Moszkvától dél- és északnyugatra levő utánpótlási vonalakat helységeket és légi támaszpontokat bombázott. A keleti harcok augusztus 9-én és 10-én 185 ellenséges gépet semmisítettünk meg légi-harcokban és légvédelmi fegyvereinkkel a földön. A mi veszteségünk 14 gép volt Berlin, aug. 11. A német vadászipilóták és légvédelmi tüzerek augusztus 1. és 10. között ismét súlyos csapást mértek a bolsevik légi haderőre. Az eddigi rendelkezésre álló jelentések szerint ez idő alatt 1012 bolsevista gépet semmisítettünk meg. (MTI)

haderő parancsnoka kijelentette, hogy az amerikai repülőgépek már a legközelebbi jövőben tevékenyen részvesznek a Németország elleni támadásokban.

Berlin, aug. 11. Mint a Német TI értesül hétfőn német harci repülőgépek fegyveres felderítést végeztek Nagybritannia felett. Augusztus 11-ére virradó éjszaka német harci repülőgépek robbanó és gyújtóbombákat dobtak Colchester és Hastings kikötővárosra. Feladatuk teljesítése után pedig veszteség nélkül visszatértek kiindulási pontjukra. Az ellenség hétfőn csak elsüllyesztett támadásokat hajtott végre a megszállt nyugati partvidék ellen. A partot védelmező légelhárító tüzér és vadász századok fellépése következtében sehol sem tudtak katonai, vagy más hadifontosságú célpontokat találni. Valamennyi brit repülőgépet a part elérése előtt visszakényszerítettünk. (MTI)

múlt három nap újabb nagy sikereket hozott az Atlanti-óceán tengeraltjáróknak, Egy Anglia felé haladó rombolókkal, őrhajókkal s repülőgépekkel erősen védelmezett hajókaraván tengeralattjáróink éjjel-nappal megismételt támadásai következtében súlyos veszteségeket szenvedett, bár támadásukat a rossz látási viszonyok erősen gátolták. Bizonyosra vehető, hogy a hajók nagyrésze odaveszett. A rajtaütésben fiatal búvárnaszád legénységünk kiállta az első tüzpróbát. Ezenkívül az amerikai és nyugat-afrikai partok előtt 7 más hajót vezetett az ellenség, összesen 45,231 tonnatartalommal. Három másik hajót, meg egy rombolót torpedóval megrongáltunk. E hajók nagyrésze hadlányaggal megrakodva Amerikából Egyiptomba tartott. Ezzel az ellenség az elmúlt három nap alatt 13, 86,231 tonnát kitévő hajót, meg egy rombolót vezetett, amíg egy romboló és 10, összesen 48 ezer tonnatartalmú hajója megsértült. (MTI)

megkísérelték, hogy megközelítsék állásainkat, visszavertük és néhányat közülük megsemmisítettünk.

repülőgépek egy hajókaraván kísérelében megismételt két ellenséges vadászipilótát, amelyek közül az egyik Preresu közelében a tengerbe zuhant.

ges légi támadások során a légvédelmi ütegek 2 angol gépet lőttek le, amelyek közül az egyik a Pilastrino-erőd közelében, a másik Sidi Barrani környékén zuhant le. Az angol gép két

tagját foglyul ejtették. A tengely légi haderője folytatja bombatámadásait a máltaszigeti repülőterek ellen. A légi

harcok folyamán négy Spiffire-gép pusztult el.

Távolkeleti szárazföldi harcok

Sangháj, augusztus 11. A salamonszigeti csoporthoz tartozó Tulagi szigetén amerikai csapatok partraszállást kíséreltek meg. A sziget helyőrségéhez tartozó japán haderő a partraszállt ellenséges csapatok legnagyobb részét súlyos harcokban megsemmisítette és az amerikai csapatok a szigetet elsüllyesztette. (MTI)

Bern, aug. 11. Csunkingi jelentés szerint a katonai tényezők kijelentik, hogy 52 japán hadosztályt vontak ki kínából és küldték Mandzsuko határára. Mintegy 700-800 ezer emberről van szó.

hogy az amerikai flotta támogatja a Salamon szigetek legdélebbi felhőzékét. Tulaginak a megszállását, mert bírtoklása az Egyesült Államok és Ausztrália közötti forgalom fenntartása szempontjából fontos. A tengernagy szerint súlyos természetű hadműveletekkel van szó, amelyeknél súlyos veszteségekre kell számítani.

Távolkeleti tengeri harcok

Tokió, augusztus 11. Mint a Domei Iroda illetékes helyről értesül, a császári főhadiszállás már birtokában van a salamonszigeti tengeri esata minden részletének és egy-két napon belül várható a főhadiszállás részletes hivatalos jelentése az ütközetről. (MTI)

Washington, augusztus 11. King tengernagy a sajtóértekezleten közölte, hogy az amerikai flotta támogatja a Salamon szigetek legdélebbi felhőzékét. Tulaginak a megszállását, mert bírtoklása az Egyesült Államok és Ausztrália közötti forgalom fenntartása szempontjából fontos. A tengernagy szerint súlyos természetű hadműveletekkel van szó, amelyeknél súlyos veszteségekre kell számítani.

Külföldi lapszemelvények

A Svájci TI riodejaneiroi táviratát közli, amely szerint Japánból hazatért amerikai szakértők egyhangúan kijelentették, Japannak kimeríthetetlen kőolajtartalék áll rendelkezésére, amelyek korlátlan hosszútávú lehetővé teszik számára a háború folytatását.

lető kerületeket. (MTI)

Genf, aug. 11. Bombayban a rendőrség képtelen feloszlatni minden egyes tüntető felvonulást. Bombay egyes kerületekben a tüntetők maradtak felül, amire az angol rendőrség lezárta az il-

Genf, aug. 11. Az indiai kérdésben — mondja a Daily Mail — Anglia két politikai lehetőség előtt áll, vagy elfogadja Gandhi követelését és megengedi, hogy India a maga ura legyen, vagy továbbra is uralkodik India felett Anglia már választott. Mostantól kezdve Nagybritannia uralkodni fog India felett és merveven kitarat álláspontja mellett. (MTI)

Indiai események

Stockholm, augusztus 11. Az „United Press” Bombayból keltezt jelentése szerint a helyzet rendkívül válságos. Örökléni érkeznek jelentések az egész országból, amelyek a kirobbant zavargásokról számolnak be. Hétfőn az angol légi haderő is segítségére sietett a rendőrségnek és könnyfakasztó bombákkal bombázta a tömeget, amely fegyvertelenül vonult fel az utcákon. A bombayi és kalkuttai gyújtófonógyárak nagyrésze kénytelen volt üzemét beszüntetni. Az angol rendőrség Indiában a gyermekek ellen is fegyveresen lép fel. (MTI)

szének felgyújtására. A középindiai vasutastársaság állomásépületét szintén felakarták gyújtani. Három rendőrállomást felgyújtottak. Több távbeszélővonalat elvágtak, a levélszekrényeket összelőtték. A város tehergépkocsiját és egy villamoskocsit felborítottak és felgyújtottak. Angol jelentés szerint Ahmedababban a rendőrség tüzelte a diákok gyűlésére. Néhány diák meghalt, több pedig megsebesült. A zavargások hétfőn késő este a város északi részében még komólyabbra fordultak. A rendőrség több helyen fegyvert használta, belelőtt a tömegbe. Hétfőn közel 60 embert vittek kórházba, legtöbbjüköt jött sebbel. Több ember belehalt sérülésébe. A zavargások kiörsése óta ezzel Bombayban 15-re emelkedett a halálos áldozatok száma. Hétfőn délután több helyen újabb munkabeszüntetések történtek nagy ipartelepeken. (MTI)

Genf, augusztus 11. Az angol rendőrség valóságos csatákat vív meg Gandhi híveivel a bombayi mellett Dadar pályaudvarán. Alahababban, Poona-ban, Kalkuttában és Új-Delhiben is több ízben lőtt a rendőrség a tüntető hindukra. Az indiai angol kormány időközben kiterjesztelte az oszrom-állapotot India további területeire is.

Bombay, augusztus 11. Roy, a demokráta párt vezetője felszólította az alkirályt, hogy Cripps javaslatát alapján létesítsen háborús kormányt. Savakar, a vallásos hinduk vezetője arra szólította fel a hindukat, hogy ne teljesítsék a kongresszus rendelkezéseit és ne vegyenek részt a tüntelésekben. Egyidejűleg felhívást intézett Angliához, hogy azonnal adják meg Indiának a dominiumi alkotmányt.

Lisszabon, augusztus 11. (MTI) Kedden reggel a tüntetések az egész országban ismét kiújultak. Így erőszakos tüntetésekre került sor Bombay északi részében. Itt a rendőrség tüzet nyitott a tömegre. A tüntetők felgyújtották a katonaság őrházait. A rendőrség ismételt fegyverhasználatát követelték többek között meghaltak, illetve megsebesültek. A tömeg maglyát gyújtott az utcákon és elégette azokat az európai ruhadarabokat, így kalapokat és nyakkendőket, amelyeket az utcán feltartóztatott európaiaktól szedtek el.

Amsterdam, augusztus 11. A britek most már sorkatonaságot is felvonultatnak, hogy a zavargásokat elsősorban Bombay városában elnyomják. Egyedül Bombayban a munkások 18 gyáratmalomban beszüntették a munkát. (MTI)

Bombay, augusztus 11. A bombayi tartományi kormány közleménye szerint a rendőrség és a katonaság megnyitotta a tüzet a zavargó tömegre. Hétfőn délután mintegy 1600 letartóztatás történt a városban. A zavargások több emberáldozatot is követeltek. A vasárnapi zavargásoknak nyolc halálos és 159 sebesült áldozatuk van.

Bombay, augusztus 11. (OFI) Indiában kedden újult erővel törtek ki a zavargások. (MTI)

Amsterdam, augusztus 11. (Német Távirati Iroda.) A bombayi alkormányzóság hivatalos jelentése: Hétfőn délután kísérletet tettek a város egy ré-

Sangháj, augusztus 11. A Sanghájban élő hinduk kedden hatalmas tömegben gyűltek össze a lövészveterán, hogy követeljék India függetlenségét. 70.000 indus áll készen India szabadságának kivívására és már csak a feladást várják a harc megindítására. (MTI)

Hungária filmszínház
Ma Lehár Ferenc nagyoperettje:
Pacsirta
Egert Márta főszereplésével.
Előadások: 5, 7, 9. kor. HIRADÓ!

Vígyszínház mozgó
Ma utóljára MÓRICZ ZSIGMOND
nagysikerű színműve:
Légy jó mindhalálig
Fősz.: Dévényi Laci, Csontos, Tolnay Klári, Kiss Ferenc, Máty Gerő
Rózsahegy, Ráday.

DIPLOMACIAI ESEMÉNYEK

Göbbels a második arcvonalról

Berlin, aug. 11. (NTI) Göbbels dr. birodalmi miniszter augusztus első hetében ellátogatott a kölni, aacheni és düsseldorf-i körzetbe hogy személyes társalgásokkal és érintett lakosságokkal való közvetlen érintkezés útján bepillantást nyerjen az angol repülőgépek kikötésére. A bombázással sújtott lakossággal folytatott megbeszélések minduntalan megnyilvánult a nyugat-németországi polgári lakosság szilárd elhatározása és törellel győzni akarása. Körútja alatt egy Köln-környéki nagy ipari üzem csarnokába gyűlést hívott össze, amelyen kb. 15 ezer kölni hadiüzemi munkás és sebesült katonák jelent meg. Beszédében a többiek között kijelentette, hogy a német hadvezetőségnek, ellentétben az angolokkal, nem szándéka a napi sikerek kihasználása. Köln lakossága érte meg, hogy hadvezetőségünk legelső feladata jelenleg a keleti hadviselés. Éppen ezért nyugaton bizonyos fokig lábbal tett feyy-

verrel kénytelenek vagyunk állni — mondotta. Ezután kitért a második hadtér gondolatára, amelyet az ellenséges hírverés olyan élesen tárgyalt az utóbbi időben. Nagyon érthető — mondotta, — hogy Moszkva valamilyen vállalkozásra ösztökéli szövetségét, még akkor is, ha sötét előjelekkel indulna Washingtonban és Londonban azonban készüljenek el arra, hogy esetleges partraszálló kísérletük az első Dünkirchennel nagyjobbzású Dünkirchennel fejeződik be. A nyugaton levő haderőnk mindenesetre megállja helyét minden helyzetben és a sok hadjáratban kipróbált és megedződött német katonák legnagyobb érdeklődéssel tekintik különösen az amerikaiak megjelenése elé. Ellenségeink szájhősködése hűvösen hagy bennünket. Megteszünk minden előkészületet bármilyen megnyilvánulásban és bármikor tűnjének fel szárazföldünkön, méltóképpen fogadjuk a betolakodókat, — fejezte be beszédét.

A moszkvai értekezlet véget ért

Berlin, aug. 11. A Deutsche-Politische Korrespondenz foglalkozik az egyesült nemzetek személyiségének nagy titkos találkozásával a szovjetunióban s a találkozásban világos bizonyítékát látják annak, hogy a szovjetunió szövetségeseinek első sorban az a fontos, hogy a Szovjetnek ne rendeljen meg a bizalma London és Washington jóakarátában. (MTI)

Róma, aug. 11. A moszkvai értekezletről igen sokat írtak és beszéltek külföldön, különösen Angliában, ahol nagy jelentőséget tulajdonítanak a tárgyalásoknak. Ugylátszik az értekezlet munkálatai most már véget értek, mert a kiküldötték távozni készülnek Moszkvából. A megbeszélések eredménye tekintetében jellemző, hogy még a szokásos közleményt sem adták ki. (MTI)

Falbontó betörő a légoltalmi pincén át behatolt a Méliusz könyvkereskedésbe

Páratlanul vakmerő módon elkövetett falbontásos betörés történt kedd este a Ferenc József-út 28. szám alatt levő Méliusz könyvkereskedésben. Ismeretlen tettes az éjszaka folyamán az udvarról lement a légvédelmi pincébe és annak vékony falát szerszámaival másfél négyzetméternyi területen kibontva, a könyvkereskedés raklárhelyiségébe, innen pedig az üzletbe jutott.

A tettes első sorban pénzt keresett, azonban a Wertheim-szekrényt nem találta meg. Így a kézipénztárt törte fel és az abban levő 60 pengő váltópénzt, valamint 40 pengő papírpénzt

vette magához. Mivel látta, hogy több pénzt nem talál, ráfanyalodott az árukészletre és tolltollakat, csavarirókat vitt el. Az árukészletből nem sok hiányzik, a tettes csak a pénzsákmányt ambicionálta.

A betörést a reggeli órákban, üzletnyitáskor fedezték fel, amikor az üzlethelyiségbe belépve, ott leírhatatlan rendetlenséget találtak. Nyomban értesítették a rendőrséget, detektívek szálltak ki a helyszínre és a vizsgálat folyamán sikerült több fontos bűnjelét biztosítani, melynek alapján a betörő kézrekerítése bizonyosra vehető.

Súlyos gépkocsi-karambol a Károly Ferenc József-úton

Összeütközött a nyírbátori sínautóbusz Markovits Sándor hentesmester autójával

Kévs híján többszörös halálos szerencsétlenség történt tegnap 5 óra előtt a Bősörmenyi út sarkán. A Nagyerdő felől az állomás felé haladt a Nyírbátori Vasút sínautóbusza, melyet Papp Imre vezetett és éppen akkor ért a sarokra Markovits Sándor Piac u. 71. sz. alatti hentesmester Db. 052 számú tehéngépkocsija is. A sínautó elkapta a teherautó elejét és a szó szoros értelmében átdobta az úttest túlsó felére.

A gépkocsi elején levő kis fülkében hárman ültek. A volánnál maga Markovits Sándor ült, mellette foglalt helyet két segédje: Székely Imre 19 éves református, Hadházi u. 40. sz. alatti lakos, aki a homlokán 6—7 centi hosszú hasított sebet szenvedett. A másik segéd Kiss Imre Honvéd u. 41. sz. alatti lakos szintén sérülést szenvedett.

A két megsérült fiatalembert a mentők a klinikára szállították, ahol ellátásuk után Kiss Imrét hazabocsátották, Székely Imre azonban ott maradt.

Azonnal rendőri bizottság ment ki a helyszínre. A rendőrség részéről dr. Nyerges Ferenc rendőrfogalmazó, Des Combes Henrik műszaki tanácsos fővárosi szakértő, a HÉV-től Horváth Ferenc főfelügyelő beható helyszíni szemlét tartottak. Megállapították, hogy az autó 9.5 métert csúszott, míg a sínautóhoz ért, a 35—40 kilométeres sebességgel haladó gépkocsi azonban úgy látszik, nem lehetett erősebben le-

fékezni. A sínautó is 25—30 km-es sebességgel haladt. Az összeütközés következtében a sínautó is megsérült, a lökhárítója és a két lépcsője leszakadt. Az utasoknak semmi bajuk sem történt.

Markovits azt állítja hogy a sínautó nem túlkölt, mások úgy hallották, hogy fülkőlt, de talán a tehéngépkocsi zajában nem lehetett hallani. A gépkocsi annyira összetört, hogy nem is tudott tovább menni.

A baleset kimenetele súlyos volta mellett is szerencsésnek mondható, mert ha Markovits elveszi lélekjelenlétét és nem fékez ennyire, akkor alighanem halálos áldozatot követelt volna a baleset.

— Két mázsa színszappant foglaltak le Lobstein Sándorné kolozsvári asszonytól.

Kállay miniszterelnök megvitatta Bánffy miniszterrel a földművelésügyi reformokat

A kormány tagjai kedden délután a szokásos heti minisztertanácsra ültek össze a Sándor-palotában. A tanácskozásán Kállay Miklós miniszterelnök elnököt, azon résztvett a kabinet valamennyi Budapesten tartózkodó tagja. A minisztertanács folyó kormányzati ügyeket tárgyalta.

Értesülésünk szerint Kállay Miklós miniszterelnök hétfőn kora délutántól késő estig többször tanácskozást folytatott báró Bánffy Dániel földművelésügyi miniszterrel. A tárgyalás során

részletesen átbeszélték a zsidóbirtokok igénybevitelével kapcsolatos törvényvégrehajtási utasításának egyes szakaszait.

Ezt követően báró Bánffy Dániel jelentést tett a kormányfőnek a földművelésügyi igazgatás átállításáról. Végül a különböző álló szűrettel kapcsolatban a szőlő és borértékesítés kérdéseiről folyt a megbeszélés a miniszterelnök dolgozó szobájában, majd Kállay Miklós és Bánffy Dániel megvitatták a földművelési terca több más időszaki kérdéseit.

Magyar áldozatvállalás Európa újjáalakításáért

Lossonezy közelítési miniszter elkke

Budapest, aug. 11. Lossonezy István közelítési miniszter a »Das Schaffende Ungarn« című folyóirat számára »Magyarország áldozatvállalása az európai hadiállásban« címmel cikket írt. A cikk rámutatott arra, hogy a bolsevizmus elleni harcban Magyarország nemcsak véráldozatokat hoz, hanem jelentős gazdasági hozzájárulásokat is vállalt. A magyarság arra törekszik, hogy többtermelése révén európai hivatását teljesítse. Mindazokat a termésteleket, amelyekkel rendelkezünk a tengely győzelmének szolgálatába állítjuk. Az adagolási rendszertünkben az egyes cikkekkel az ellátatlanok részére napjainkban rendelkezésre bocsátásra kerülő fejadagok csaknem mindenütt jóval alacsonyabbak már most is, mint más országokban, ahol természetesen készletgazdálkodás már régebben folyik. Nálunk ma már mindenki tudja, hogy

a sorozatos katonai győzelmeknek elengedhetetlen feltétele az erős háború, hogy ott a gazdasági front ki-egyensúlyozatlan működjen. Nemzetünk ezért az elsőrendű táplálkozási jelentőségű cikkekkel jelentős készleteket bocsátott már a multban is a tengeri hatalmak rendelkezésére. A mezőgazdaság terményterméteinek kivételével nem hagyhatók figyelem nélkül a mezőgazdaság ipartermékeinek, valamint az ország területén található ipari nyersanyagoknak részbeni rendelkezésre bocsátása sem. Így kapcsolódik bele a magyarság Európa hadiállásban áldozatvállalásába az, hogy a magyarság évezredek történelmi múltjához és európai beállítottságához méltóan részt vegyen abból a küzdelemből, amely Európa újjáalakítását hivatott szolgálni. (MTI)

Varga miniszter előadása a Nemzetközi Vásárról

Dr Varga József iparügyi miniszter a rádióban előadást tartott a budapesti nemzetközi vásárról. Előadásában többek között hangsúlyozta, hogy 34 esztendő óta van budapesti nemzetközi vásár. A mai időkhoz akkor alkalmazkodhatik a legjobban a mi mostani vásárunk, ha a legszélesebb néprétege számára is megmutatjuk azt a különbséget, amely a békebeli s a háborús termelés és fogyasztás között mutatkozik. A háborúban az állami beavatkozás szab irányt a gazdasági életnek.

A háborús árumintavásároknak új árukát kell megismertetniük, népszerűsíteniük. A vásár a fogyasztóknak az ipar mai helyzetét feltárja, a termelés, fogyasztás és takarékoságnak azokat a lehetőségeit mutatja meg, amelyek a megváltozott viszonyok között is biztosítják a gazdasági élet fennmaradását. A vásár megrövidíti az utat a feltaláló

és a fogyasztó, valamint a gyáros s kereskedő között. Ugyanakkor azonban le kell küzdeni a tömegeknek az újításokkal szemben tanúsított sajátos tartózkodását.

A Szent-István heti vásáron, amelyen közel ezer háborús iparos, dolgozó kisember vállalkozó, háziiparos és kereskedő vesz részt, tekintélyes arányokban domborodik ki a háborús gazdaság egységének a gyakorlati jelentősége. A vásár egy okból is igényli a háborús jelzőt, bemutat egy motorizált ütőgel, hadi és polgári szervezetek közreműködésével rendezett nagyszabású repülőkiállítás megismerteti a földi és légi repülőszolgálatot. A különböző államok pavillonjaiban bemutatott áruk a baráti országok exportkínálatát jelzik, de jelképezik egyben az új európai élet keretét is.

100.000 francia szakmunkást alkalmazz, 50.000 hadifoglyot hazakereszt Németország

Páris, aug. 11. (NTI) Laval miniszterelnök fogadta a Németországból visszatérő francia hadifoglyok első csoportját Compiegneben és közölte, hogy Németország 150 ezer szakmunkást vár Franciaországtól és a Führer megígérte, hogy ennek ellenében fokozatosan 50 ezer francia hadifoglyot hazakeresztnek. Franciaországba hamarosan újabb hadifogly csoportok érkeznek majd vissza. (MTI)

Agyonlítotték 93 terrorístát Párisban

Páris, augusztus 11. A párisi német megszálló csapatok parancsnoka közölte a lakossággal, hogy a legutóbb több kommunista merényletet követ-

tek el a német megszálló csapatok ellen. Ennek következtében 93 terrorístát agyonlítotték.

Német figyelmeztetés a gázháború kérdésével kapcsolatban

Berlin, aug. 11. (MTI) Hiteles német helyről közlik: Miután a gázháború kérdése az elmúlt időben ismét sürűn lát napirendet az angolszász táborban, berlini mérvadó körök elárulják, hogy az idők, hogy egyszer már rámutassanak arra a tényre, miszerint egy világhírű német vegyipari gyár, az I. G. Farben nemcsak az emberi szenvedések enyhítésére tud gyógyszerrel előállítani, hanem szükség esetén még sokkal jobb szereket is azoknál, amelyekkel a túladal szemlétomást felkészülődik az esetleges gázháborúra.

Megkezdődött a debreceni atlétatábor

A debreceni atlétatábor tegnap nagy érdeklődés mellett kezdetét vette a nagyerdői Stadionban. Mintegy negyven atléta vesz részt a táborban, melyet Czuna Ferenc testnevelési tanár irányít nagy székletelemmel.

Törekvés—Ujpest 6:5 (2:1). Székelymérkőzésben a Törekvés-újonec N.B.I. csapata kiverte a SzIK-ból az Ujpestet

Ha a Nemzetközi Vásárra Budapestre jön:
el ne mulassza meglátogatni a Vásáron
Mátyus Mária
magyar-perzsa szőnyegkiállítását!
Igazi élményben lesz része!
Városi üzlet: V., Bécsi-utca 10. sz.
Magyar-perzsa szőnyegek állandó kiállítása.

Nyári Egyetem

MAI PROGRAM:

Délután 10—11-ig dr. Bárczi Géza professzor: Nyelvünk az európai nyelvek gyűrűjében. 11—12-ig dr. Hoffmann Edit Szépművészeti Múzeum-igazgató: Festészetünk magyarsága. 10—11-ig Birkás Géza miniszteri titkár: A magyarországi németiség helyzete. 11—12-ig Thim József történetíró: A magyarországi horvátok, bunyevácok, vendék. Délután 5—6-ig Pfeiffer Miklós pápai prelátus: A katolikus egyház és a nemzetiségek.

A Sajtótanfolyamon 9—10-ig Hegedűs István: A közgazdasági rovat. Délután 5—6-ig Benyovszky Pál: A fővárosi sajtó vidéki szemmel.

ÉRDEKES ELŐADÁSOK
A NYÁRI EGYETEMEN

Balla Pál dr. miniszteri tanácsos tartott tegnap érdekes előadást a Nyári Egyetemen a Délvidék nemzetiségi viszonyairól. Vázolta a szerbség történetét és jelenlegi viszonyát a magyarsághoz. A szerbek is kiélhetik kulturális és gazdasági téren népiségüket, azonban a magyar állam érdekelt nem veszélyeztethetik eszekezdeteikkel, mert a legfontosabb szempont: az állam egysége és biztonsága mindenek előtt!

Ugyancsak a magyarországi szerbekről tartott előadást dr. Deák Leó bácskai bodrogmegyei főispán is. Bácska és a Délvidék történetét és geográfiai adottságait ismertette. Tényként állapította meg a főispán, hogy a visszatért területen lakó szlávok öntudata erősebb, mint valaha. A múlt világháború bármennyire szerencsétlenül is végződött ráknézve, egy hasznunk mégis volt és ez az állami függelenségünk visszaszerzése. Nemzetiségi kérdéseinket magunk a legjobb belátásunk szerint intézzük. Az új ezeréves küzdelem visszatérő tapasztalataink gazdag tárházára, nincs okunk nemzetiségi politikánk terén sokat változtatni, merthogy itt élünk Európa közepén, önálló állami formációban, azt jórésben ennek az istenáldotta tulajdonságunknak köszönhetjük, hogy nemzetiségeinket a magyar állam eszméihez vonzoltuk, őket minden erőszak alkalmazása nélkül érzesben magyarrá, meggyőződéses állampolgárainkká tettük.

Tegnap tartott dr. Hankiss János is előadást irodalmunk európaiságáról. Vázolta, hogy mit adott a magyar irodalom Európának.

Érdekes, élvezetes előadást tartott a sajtótanfolyamon Papp Jenő a színházi rovatról.

Izgalmas üldözés után
a kukoricásban fogtak el
egy tolvajnt

A debreceni rendőrség elfogta Ludák Erzsébet bejárónő, Nagyvárad utcai lakost, aki a pályaudvaron egyik vidéki utas tejeskannáját akarta ellopni. A leányt tetlenítették, azonban futásnak eredt és csak izgalmas üldözés után sikerült elfogni a Monostorpályi úton egy kukoricásban. Kellő igazoltatás után elengedték, néhány óra múlva azonban újabb lépésen érték tetten. A rendőrség a nolórius tolvajnt, mivel egyébként is ki van tiltva a városból, büntetésének kitöltése után kitoloncoltatja.

Óriási tűz pusztított Zalában

Nagykanizsa, augusztus 11. (MTL.) A zalamegyei Torma-föld községben a cséplőgépűl kipattant szikra körül tűz keletkezett, amelyben 19 gazda pajtája, istállója, gazdasági épülete, felszerelése, szalma- és szénakazlái, több sertés és rengeteg baromfi pusztult el. Tizenkét község tűzoltósága órákig vesződött, míg megfokozta a tűzvést.

— Az ország legfiatalabb házaspárja a 17 éves Fekete János, aki a 15 éves Rónai Mária-val most esküdt meg Cséna községben.

Országos mozgalmat indít az Egyesült Női Tábor
erdélyi szórvány magyar gyermekek megmentésére

Beszélgetés vitéz Bodor Aladár-néval, az ENT ügyvezető elnökével a magyar-mentő akción — Debrecenben a Hargitaváralja ötven gyermek ellátását biztosítja egy éven át

A megnagyobbodó Magyarország egyik legégetőbb kérdése azoknak a gyermekeknek a megmentése, akiket szórvány magyarok néven ismerünk. Magyar családok élnek elszórvá idegen nemzetiségek között, ott nőnek fel a gyermekek, rendszeren nem magyar nyelven beszélnek, mert hiszen játszótársaik mind románok vagy más nemzetiségűek s amikor felnőttek, könnyen szánják el magukat a nemzetiséghez tartozó eggyénnel való házasságkötésre. Így aztán egy-két generáció után a magyar családok nyoma vész. Csak magyar nevük marad fenn, de nyelvben és öntudatban tökéletesen idegenek lesznek.

Különösen Erdélyben érzik ezt a kérdést a maga nyomasztó voltában. Ezért tűnnek el a magyar gyermekek a magyar lelkipásztorok szeme láttára a magyar életből.

Most kezdenek országos mozgalmat szervezni, hogy ezeket a gyermekeket megmentésük. A veszedelemre tulajdonképpen Kabdebó Gerőné szolnokdobokai főszolgabíróné és Péter Beke Kázmér hívták fel az ország figyelmét. P. Beke Kázmér volt az, aki az Egyesült Női Tábor budapesti központjában megjelent és elmondta, milyen sors vár a szórvány gyermekekre. Ez 1940 november elején történt. Azóta foglalkoznak a kérdés megoldásával és most már a Női Tábor odáig jutott, hogy kiépítheti az országos védelmi frontot a gyermekek megmentésére.

A székely gyermekekért folyó harc vezetett Debrecenbe vitéz Bodor Aladár-né Czeke Vilmát, a Női Tábor ügyvezető elnökét, a belügyminiszterné helyettesét, dr. Wagner Györgynét, a miniszterné titkár-nőjét. Nagyszabású tervet dolgoznak ki az erdélyi gyermekek visszamagyarosítása érdekében.

A Debrecenben munkatársának alkalma volt beszélgetést folytatni vitéz Bodor Aladár-néval, aki a következőket mondta:

— Ötezer erdélyi gyermek nyaraltatását szervezzük meg. Ezt az akciót folytatni fogjuk, mert hisztán látjuk, hogy ezeket a gyermekeket ki kell emelni otthonaikból. Ezt két módon tehetjük meg: vagy ottani magyar területeken göcökben hozzuk össze őket, hogy szinmagyar környezetben éljenek, vagy pedig olyan helyeken, mint Debrecen, nyújtunk alkalmat számukra, hogy magyar levegő szívjának magukba, nemzeti eszméivel telődjenek meg, mert egész életüket ez kell, hogy irányítsa.

— Minden megye központjában az Erdélyi Nőszövetségekkel együtt bizottságokat alakítottunk. Az Erdélyi Nőszövetségek vállalták az erdélyi gyermek-otthonok felügyeletét és a munka irányítását. Mi, az Egyesült Női Tábor segítünk, ahol csak kell. Az egyházak mellett nekik köszönhetjük, hogy az erdélyi magyarok között a nemzeti öntudat valamennyire megmaradt. A válás és a család volt a két erős pillére a magyarságnak és ezt akarjuk megerősíteni. Eppen ezért Erdélyben azokon a helyeken, ahol nincs szervezete az Egyesült Női Tábornak, ott a munkát közös szerveink útján bonyolítjuk le.

— Az erdélyi gyermek-otthon munkájának az irányítását négyen végzik: gróf Bethlen Györgyné, Vásárhelyi Jánosné, Mikó Lőrincné és Mansperg Margit báróné elnökök. Ahol a Női Szövetségeket ki tudjuk vinni a falukba, ott megerősítjük a szórványmunkát, hogy a helyben működő lelkipásztor mellett legyen megbízottunk, aki minden tekintetben segít és dolgozik. A szórvány gyermekek sorsának megjavítása és magyarságuk megmentése abban találja a legnagyobb bizosítékot, hogy vitéz Keresztes Fischer Ferencné minden egyesületi hűségétől mentesen kizárólag csak a célt nézi: minden magyar gyermek kapja meg a testi-lelki gondozást, ami nélkülözhetetlenül szükséges az egészséges magyar lelki fejlő-

désükhöz. Megállapodást kötöttünk a MANSz vezetőségével, hogy ahol nekik szerveztük van, ott ők vállalják azt a munkát, amit mi országos feladatként magunkra vettünk, ilyen helyeken nem alkotjuk meg az Egyesült Női Tábor helyi szervezetét.

— Nagy örömeinkre szolgált, hogy Debrecenből 51 vezető ment ki Erdélybe a szórvány gyermekek közé. A lobogó fiatalok, vállalkozó kedv, elszántság, kedvesség, bájj, szeretet végtelenül sokat jelentett. Boldog lennék, ha Debrecenben ennek a tősgyökeres magyar népnek a hajlásait kiművelhetnénk arra, hogy az erdélyi nemzetiségi vidékekre, ahol nehéz feladatok várnak a vezetőkre, őket küldhessük ki.

— Végtelenül hátra kötelezett eddig is bennünket dr. Kölessey Sándor polgármester, aki nagylelkűen segítségünkre jött. Hasonlóképpen hálásak vagyunk Zöld József h. polgármester és dr. Balla Bertalan főjegyző iránt, akik mint a közellátási hivatal vezetői segítettek megoldani az erdélyi gyermekek ittlétének egyik legfontosabb kérdését.

— Nagyon fontos tárgyalásokat folytattunk dr. Révész Imre püspökkel. Elmondtuk neki, hogy szeretnénk szinmagyar gyermekeket kihelyezni a szórványokba olyan családokhoz, akiknek

Hadbavonult tagjai családjainak segélyezésére bizottságot szervezett a debreceni asztalos-szakosztály

Heves vita az enyv elosztás kérdése körül

Az Ipartestület asztalos szakosztálya népes ülést tartott. Vangor Antal elnök felolvasta az IPOK leiratát, mely arról értesít, hogy az Országos Népi és Csaldóvédelmi Alop kölcsönt biztosít azoknak a sokgyermekes családoknak, vagy a hadbavonultak hozzátartozóinak, akik anyagi okok miatt nem tudnak résztvenni a Nemzetközi Vásár kiállításán.

Kiseb ügyek tárgyalása után Bálint elnök ráért a szakosztály legjobban érdeklő dologra: az enyvkérdésre. Bejelentette, hogy a Debrecenbe érkezett enyvmennyiség elosztása körül sok bizonytalom támadt. Mivel a szakosztályok között az enyvvet százalékrendszerülleg osztják ki, az asztalos szakosztály kérte, hogy a leküldött mennyiség 80 százalékát kapja meg. A többi szakma ehhez nem akart hozzájárulni s a békeség kedvéért Bálint elnök 60 százalékra szállította le a kért mennyiséget. Szendrey alelnök azt indítványozta, hogy az asztalosok 45, a festők 40 és a többi szakma a fennmaradó 15 százalékot kapja. Bálint elnök ezt a nagyon kis mennyiséget nem fogadta el, hanem felkereste az árelenőrzési hivatalt, majd innen a Kereskedelmi és Iparkamarához továbbította az ügyet. Az eredmény az lett, hogy az asztalosoknak a meglévő enyvmennyiség 52 százalékát adták ki. Bálint elnök azt indítványozta, adjon egy beadványt a testülethez a szakosztály, melyben rámutat arra, hogy bár 80 százalék illetné meg, de minimálisan 60 százalékot kér.

Deutsch Richard javasolta egy szakmaközi bizottság összehívását, ahol együttesen beszéljék meg az elosztás ügyét.

Bálint Sándor: Szakmaközi bizottságot nem hajlandó összehívni a testület, mert törvényes utalás erre nincs.

Pongrácz Árpád javaslata után Vangor Antal hangsúlyozta, hogy az asztalosiparnak a fa után a legfontosabb kelléke az enyv. Nehéz igazságot tenni, hiszen 15 szakma érdekéről van szó. Intézenek beadványt az előjárásához, hogy az lehetővé tegye egy szakmaközi bizottság összehívását.

Kiss László szavai után Pongrácz Árpád kijelentette, hogy a 60 százalék kevés, 80-at kell kérni. A szakosztály ezt helyeselte.

Bálint Sándor elnök a fentiek értelmében bejelentette, hogy a szakosztály

a magyarsága nem töretlen magyarság, de nem tudják kisugározni ezt a magyarságukat, amit a szinmagyar vidéken élőknel tapasztalni lehet. Kimondhatatlanul örültünk, amikor a püspök úr kijelentette, már foglalkozik ezzel a kérdéssel és alkalmasint megtalálja a megfelelő megoldást is, hogy segítsen.

— Legközelebbi tervünk, — ezen fogunk most dolgozni, — hogy az ötven korbelt gyermekeket lehetőleg egy esztendőre szinmagyar levegőbe álltassuk át, így egész életre szóló irányítást kapnak nemzeti életükre vonatkozólag. Rendkívül fontosak azok a leányok, akik nem magyar iskolában nőttek fel és most már 12—15 évesek. férjhez menésük előtt állanak s a társadalom legértékesebb tagjai, mert tulajdonképpen bennük él vagy pusztul magyarság a magyar család. Ezekben a leányokban fel kell ébresztenünk a magyar nemzeti öntudatot, a magyar egyházhoz való hűséget és ragaszkodást, mert csak így fejleszthetjük bennük a vallás-erkölcsi, nemzeti szempontokat.

— Szeretném hangsúlyozni, hogy Debrecen példát mutatott a szórvány gyermekek megmentésének nehéz munkájá végzésében, Nagy örömmel hallottuk, hogy Hargitaváralja ötven szórvány gyermek egész évi ellátásáról kíván gondoskodni itt Debrecenben. Teljes erőnkkel segítünk abban, hogy Debrecen mintatepe legyen az országban s az itteni tapasztalatok felhasználásával szervezzük meg a többi magyar városokban is a szórvány gyermekek megmentésének munkáját.

a testületől a jövőben 80 százalék enyvet, az anyagelosztó bizottságtól pedig külön mennyiséget kér az asztalosok részére.

A hadbavonult szakosztályi tagok családjainak segélyezése ügyének intézésére egy bizottságot szerveztek, melynek elnöke Vangor, Antal, tagjai: Kovács István, Nyíry József, Kollár András, Helrich György, Miskolczy Gyula.

Kirákodóvásár — eső nélkül

A nagyvásár és az eső testvéri találkozásja hajjomyán Debrecenben. Évek óta — siessünk lekopogni — a mostani volt az első olyan vásár, amikor nem esett. Különben az ismerős tarka-barka kép, élénk kínlat, mérsékelt kereslet. A publikum legnagyobb része inkább érdeklődik, mint vásárol. A bazáros, a mézeskalácsos sátrak előtt mintha nagyobb volna a tolongás. A vásárlás olcsó örömei még mindig vonzanak, de mintha a becsalógató rímek kissé megfakultak volna. A vásár romantikáját azért halhatatlan és ezuttal is sok érdeklődőt kicsalt.

Állatkínzásért
és káromkodásért elzárás

A debreceni rendőrség, mint kihágási bíróság vonta felelősségre Kéki Géza timárségét, Szoboszló-út 20. szám alatti és Szilágyi Géza timármester, ugyanottani lakost állatkínzásért. A feljelentés szerint ugyanis Kéki és Szilágyi egy sertést úgy szállítottak ki a vágóhidra, hogy orránál fogva szerkezhöz kötötték az állatot és úgy húzták a jármű után. A tanúk kihallgatása után dr Papp Menyhért rendőrtanácsos, mint kihágási bíró Kéki Gézát nyolcnapra, Szilágyi Gézát kétnapi elzárásra ítélte.

Faragó Károly Bellegető 229. szám alatti lakost durva káromkodásért négynapra elzárásra ítélte dr Papp Menyhért rendőrtanácsos.

— Balesetek: Fenyvesi Klára, Hatvan u. 42 szám alatti lakos, a régi vásártéri körhintáról leesett és fején, térdén könnyebb zúzott sérüléseket szenvedett. A mentők részesítették első segélyben. Rónai Judit, Baltazar Dezső u. 12 sz. alatti lakos, a nagyerdői fürdőben a trambulínról leesett és könnyebb zúzásokon kívül bokarándulást szenvedett. A mentők első segély után lakására szállították.

FERENC JÓZSEF
KESERUVIZ

Bibliát és kulcsot

adott át az államtitkár azoknak a kezébe, akik az ONCSA házak lakói lettek. Nem az érzélgőség útjain járunk, ha meghatva állapítjuk meg, hogy ennél szebb formában nem is lehetett volna az egész ünnepély jelentőségét kidomborítani. Kovács Gusztávné, mint egyházi tanácsos a Biblia odaajándékozását tartotta legméltóbbnak, ahhoz a kulcsot, melyet az állam adott.

A családok hogyne fogadták volna szívesen az ajándékot és hiszem meg is tartják az intelmet, amit az államtitkár mondott. A boldogságok a testamentumok. A rend és tisztaság jelképei ezek a házak, melynek fehér fala felett ott lengtél a nemzeti színű zászló. A kiosztás után következett a megköszönése ennek a gondoskodásnak azok nevében, akik lakóházat kaptak. Szépek voltak a szavak, de erős volt a fogadalom is. Isten minket úgy segítsen.

Isten napjának sugárzófényében a magyar égből alatt arra hangzott el a fogadalom, hogy a házat megbecsülik s benne a fiakat Isten feltelemében nevelik. Minden gonosz szándék előtt bezárják az ajtót. Ragyogó ünnepnap volt ez a vasárnap és az események mindenkihez szóltak, nemcsak 38 családfőnek volt elkötelezése, a házal szomban tett ígéret vagy fogadalom, hanem mindnyájunkra, akik ott voltunk, mert voltak ám ott sokan, akik ámulog hallgatták a gyermekek számát és minél többről tett jelentést a családját, annál melegebb biztatást és közzorítást kapott az államtitkártól. Tanulság: szeretni kell a gyermekeket és gondozni. Iól megépült házból lelki megőrződött fiatalokat nevelni mindenki kötelessége most, amikor harcban áll a háza.

Ehhez a telephez út is készül. Sok a lendő, hogy az udvar és kert megmutassa, kik laknak ott. Korán kelők-e, hogy serényen dolgozzanak, vagy későn felekednek. Ennek a telepnek, amelyik sártenger volt, mostantól kezdve a boltogulás egyik szigetének kell lenni azoknak a gondos háziasszonyoknak és kényérkereső apáknak a munkája nyomán, kik eddig szűk, dohos levegőjű házak küszöbén jártak ki s be és látják gyermekeik sapadt arcát. Különféle foglalkozási egységnek, akik ott letelepedtek, de egy lehet a szándékuk, megőrizni a házat, Istenbe vetett hittel.

Majd idővel, amikor elül a harci zaj és békés utakon járhatnak az élők, ilyen helyeken fog igazán élni a nemzet maradványába vetett törhetetlen hit. Ilyen helyeken, ahol a családok mit gondolatja gyermekkacagás csendül, a borulaton keresztül gyermekszempár ragyog, ilyen helyen mindig lenni kell Bibliának az asztalon és kulcsnak a kézben, hogy oltalom legyen az újító veszedelmekkel szemben.

"Tessék bejönni." Ez is hozzá tartozik a magyar nép életéhez, így hívják a vendégeket, tessék szólni. Legyen ilyen szíves mindig a meghívás, mint most a nehéz időkben, annál szívesebb, amikor többet is nyerhet a belépő.

A gondviselés útját kijűrkészhetetlenek, de megnyilatkozásai felismerhetők akár a Kovács Gusztávné hitében, akár az államtitkár szolgálatában, aki átadta a testamentumot a kulcsal. Nyugodtan irhatom, olyan volt az ünnepély, mint egy istentisztelet óra egy megnyugodott gyülekezet körében. Magyar családok véssétek szívetekbe ennek a napnak minden tanulságát, soha ki nem ejtve kezetekből a Bibliát és el nem veszítve a ház kulcsát. (si)

— Csak az a nemzet remélhet boldogabb jövőt, amely áldozni tud. Adjatok, félruhát a keleti harctéren küzdő magyar katonáknak!

Meteorológiai ballon helyett angol léggömb,
műszerek helyett robbanókosár...

Keszthely augusztus hó. A keszthelyi diákuduló társalgójában vagyunk. Viszsafojtott figyelemmel hallgatjuk társunkat, aki halk hangon, de valami derűs és rátartó mosollyal a szája szélén beszél.

Elbeszélése nyomán egy kis falu, a somogy megyei Vásárosbéc község egy izgalmas napja elevenedik meg előttünk: 1912 július 28-a.

A nap pompásan süt, sugaraiban fürdik a kis falu. Pedig még csak 10 óra van... Az egyik házból fiatalember lép ki az utcára hajta az udvaron kapargáló tyúkokat. Közben, csak úgy véletlenül felnéz az égre. Kelet felé az égen háromszáz méter magasan csöndesen egy léggömb úszik. Az »a' szög« felé az alveg felé tart. Hősünk is elszánja magát és rohan a falu alsó része felé.

A léggömb ereszkedik lefelé s amikor... No de itt adjuk át a szót ifj. Graffits Lajos pécsi jogásznak, aki most már saját szavaival mondja el, mi történt aztán.

— Mikor az »a' szög«-re értem, a léggömb már felényi magásra sülyedt. A róla leelőg acélhuzal éppen egy cséplőgépet verdesett. Mögöttem már mások is szaladtak: »Léggömb, léggömb!« — kiabálták.

— A cséplőgép állt, a gépész a motorton malatolt s csak a kiabálásra nézett fel:

— Itt van — kiáltotta ő is.

— A léggömb egyre jött lefelé, az acélhuzal már a földre ért. Odamentem és megfogtam.

— Közben az járt az eszemben, hogy éppen a minap olvastam az újságban, hogy a Meteorológiai Intézet léggömböket engedett fel és a megtalálójuk jutassa el őket az intézethez. Szentül azt hittem, hogy ez is ilyen léggömb.

— Megfogtam hát a drótot és a drótnál fogva kihúztam az utcára a léggömböt. Közben persze a nagy tömeg kiabált: »Ne bántsa, nem szabad hozzányulnia« — de én nem ijedtem meg s csak vittem a léggömböt.

— Körülbelül két és fél méter volt az átmérője a gömbnek s az acélhuzal hossza, amint később megmérjük, száztöven méter volt...

— Hát én csak mentem a léggömbbel és a patak hídjához akartam kikötni. De mindenki nekem jött, hogy ne kössöm ki oda, mert jönnek a csirkék, aztán megvadásznak tőle. Erre aztán lehúztam a fejem fölül a gömböt, úgyhogy a kosára a fejem fölött fél méterre lehetett...

— A kosár egy húsz-harminc centi átmérőjű kör alakú bádogszelence volt. Azt hittem, benne vannak a meteorológiai műszerek, hát nem is nyultam hozzá.

— Most már a falu közepén elterülő »Paprét« felé mentem a léggömbbel, oda akartam kikötni, ott biztos nem csinál semmi bajt. A tömeg persze nagy zívajjal kísért.

— Közben történt aztán meg az, ami kis híján az életembe került: egy fának a kihajló ága elpattantotta a gömböt, nagy pukkanás hallatszott, aztán a gömb finom gumiburka a nyakamba vágódott. A gömb kosára lefordult a kezemből, le a földre. Benzint folyt ki belőle. Isteni szerencse kellett hozzá, hogy nem robbant fel...

— De én nem tudtam, hogy fel is robbanhat. Felnyaláboltam a gumit, felkaptam a kosarat és vittem be a legközelebbi házba. Nézegetjük benn a gumit, hát azt találjuk rajta: »Made in England«... Az első percben megijedtem, Jóisten, hiszen ez valami angol léggömb, de aztán megnyugtattam magam, ez a gumiburok még a békeévekben került Magyarországra s úgy használta most a Meteorológiai Intézet. Még akkor is azt hittem, hogy időjárás-mérésre szolgál a kis bádogszelence s nem gondoltam arra, hogy halált tartok a kezemben...

— A csendőrség röviddel később kiszállt és megállapította, hogy gyújtó- és robbanóanyagot tett angol léggömb volt, amit mi meteorológiai ballonnak nézünk. Hivatása az lett volna, hogy

a bádogszelencében levő homokszákoskák a bennük levő robbanóanyagot időnként kiesvé, felgyújtásuk a labon álló, meg a keresztbe rakott gabonát. Hivatását azonban már nem teljesíthette...

— Megszidtak egy kicsit, hogy miért voltam olyan vakmerő, hogy mertem

A francia hölgyek titkairól beszél Borsos Árpád, aki nemrégén jött haza Párisból

2500 pengős kosztüm, 4000 pengős estélyi ruha

Borsos József városi műszaki tanácsos fia, Borsos Árpád, miután a debreceni ref. gimnáziumban érettségizett, beállt tanoncnak Riskó Béla női szabómesterhez és fel is szabadult. Édesapja kívánsága volt, hogy olyan szabad pályára menjen, ahol a bürokráciától menél messzebb esik. Természetes, hogy nagyvonalúan indult a szabadpályán és a fiatal segéd egyenesen Párisba ment, a divat világgözpontjába. Mestere, Riskó ajánlotta be ott egy magát magyarnak valló, tót származású párisi kollegájához. Kevés időt töltött nála, a keretek hamar szűkösé váltak a tehetséges fiatalember számára. Különben is akkoriban Franciaországban annyi munka volt mindenfelé, hogyha valahova bement, csak annyit kérdeztek tőle: akar-e és tud-e dolgozni. Munkakönyvrendszert nem ismernek. Igenlő felelet után már it is állított és dolgozhat.

A húszéves magyar ifjú Párisban saját keze munkájából már megélt. Mint minden magyar tehetség, elsőrangúan érvényesült és 1930-ban már Germaine Lecointe-nál, az egyik legnagyobb párisi szalonban dolgozott, ahol modelleket készítettek. Itt sem hagyták sokáig, mindössze másfél évet töltött el, aztán Páris legnagyobb modelházába, Madeleine de Rauch-hoz került mint szabász. Rauch-nak saját palotája van és ebben öt nagy műhelye. Az egyik angol műhely vezetését teljesen Borsos Árpádra bízták. Félév alatt látta a kiváló szakértő, hogy mit tud a magyar ifjú és még nagyobb feladatra méltatta: rábízta Biarritzban a teljes ottani fióküzemének vezetését. Mellette még külön direktírisz működött. Borsos Árpád már utána volt Marcel Dhorme nagy szalonjának is, ahol kizárólag angol munka folyt és sportspecialista volt.

Nagyon érdekesek a nagy párisi szalonoknak a „lelki titkai”, melyekről elbeszélgetünk a fiatal mesterral. Itthon ugyanis külön mestervizsgát kellett tennie, persze kitűnő eredménnyel szerele meg a magyar oklevelet. Bár a 16 évi párisi tartózkodást érezni lehet rajta, olykor keresi a magyar kifejezéseket.

— Minden ember más. És minden ruhát az illető egyéniségének megfelelően kell megalkotni. A női szabászat tehát elsősorban nem mesterség, hanem lélektan. Ez volt a legnagyobb érték, amit Párisban megtanultam. „Megismerkedni” a nőkkel, mellette egy szót is váltanánk egymással. Amint megjelent valaki a modelházban, a szabás művészei már tudták, hogy milyen ruha áll jól, melyikkel tud társaságában klemelkedni. A franciák megértőleg néznek — láthatatlanul — a hölgyeket. De a belsejüket úgy nézik meg, hogy ruha-költeményeket képzelnek rájuk. És az eredmény mindig a esodátlat és elragadtatás. Viszont óriási összegeket fizetnek egy-egy modellért. A hölgyeknek megéri, mert az igazi francia sikket kapják, ami abból áll, hogy belső egyéniségük tökéletesen érvényesül és kifejezésre jut ruházkozásukban, akár milyen egyszerű legyen is az a ruha.

Sokat hallottunk Franciaországról az utóbbi időkben. Életük minden vonalkozása igen érdekes. Néhány mozaikot érdemes a szem- és fülünkre valómosása alapján rögzíteni. A sokszáz szalon közül csak 30 kapott engedélyt

olyan sokáig megamánál tartani a halál okozó robbanóanyagot dobozt, aztán meg ottan is mondta apám, hogy nem szabad ilyen vakmerőnek lenni, de hát...

Itt elharapja a szót s nem beszél tovább, de mi tudjuk, hogy mit akart mondani. Azt, hogy somogyi vér, a somogyi hieskás virtus él benne s dolgozott akkor is, amikor lehúzta az elleneséges léggömböt...

Pály József Levente

a háború után, hogy szövettel dolgozhasson, ami azt jelenti, hogy ők maguk adták az anyagot is a megrendelt ruhához. Évenként 40 pontot használhatott fel egy-egy hölgy vagy úr textil-úruk vásárlására. Ebből egy férfingre való anyag például 15 pontot emésztett fel. Az öltözködés lehetősége két irányba tagozódott: a szegényebb és a gazdag osztályra. Akik utalványra vásároltak, legfeljebb egy ruhát és kabátot vehettek évenként. De vannak modelházak — az előbb említett 30 kiváltságos — ahol utalvány nélkül is lehetett kiszolgáltatni ruhákat, modelleket, ha a hölgy ennek a cégnek közbenjöttével vásárlási lapot váltott. Ezért le kellett adnia 15 pontot a textiltől. A ruhavásárlás azonban ennél a 30 cégnél vagyomban került. Egy kosztüm például 2000—2500 pengő, nagystélyi ruha 3—4000 pengő.

A cipőben nem volt ilyen lehetőség. Ha egyáltalán akadt bőrcipő, annak ára 800—1600 frankba került, egyébként csak posztó felsőrésszes fiatalú cipőket lehet kapni, de még a papucsokat is utalványra adják ki. A férfiruhát is csak utalványra adják, az ára 4—5000 pengő.

Nemcsak az összes élelmiszereket, de még a cigarettát is jegyre adják, napi négy cigareta a fejadag. De azért nem olyan elviselhetetlen a helyzet, mert akinek pénze van, fekete piacon úgyszólván mindent lehet kapni, tiszteres áron.

A mulatók nyitva vannak. De ha valaki elfelejti az éjjel 11 óras terminust, amikor az utolsó metrók szétmennek a városba és mivel jól érezte magát a mulatóban, 12-kor még a helyiségben volt, akkor ott is kellett maradnia reggel 5 óráig, mert addig az utcán nem járhatott senki. Viszont a színházak, mozik, mulatók igen jól mennek. Csak italt lehet jegy nélkül fogyasztani. Vannak alkoholfeltelen napok is, akkor égetett szeszestalt nem szolgálnak ki. Csak pezset italtik a szomszjas francia. Az italárak is nagyon magasra szöktek.

Új szín Párisban, hogy taxik nincsenek az állásokon, csak az orvosok vehetik igénybe. A közönség kerékpárosok által vont könnyű kis kétszemélyes kocsiokon viteli magát. Modern kulik. A lapok rendkívül szűkre szorított terjedelemben jelennek meg, tekintettel a papírhányra. A sok apró haj azonban nem változtatja meg a franciák lelkiállapotát. Egyre nő azoknak a táborra, akik a németekkel való együttműködést kívánják.

A legérdekesebb élmények természetesen a légi támadásokból erednek. Borsos Árpád elmondja, hogy a németek, amikor bombázták Páris, a lakónegyedeket nem hántották, hanem csak a hadigyárakat látogatták meg s így ritka esetben hullt bomba lakóházra. Ellenben az angolok március elején borzalmas pusztítást okoztak a gyárvárosban. Este 10-től 12-ig három hullámban támadtak és egész lakóházsorokat romboltak össze. Itt nem voltak katonai célpontok. Háromezer ember halt meg akkor. Volt olyan óvóhely, ahol a gáz- és vízvezeték felszakadása ölte meg a bentzoruuli embereket.

A rossz emlékek elhalkították Borsos Árpád szavát. Szemmeláthatólag fel szabadultnak érzi magát mert már itthon van.

H I R E K

„DEBRECZEN“

Szerkesztősége, kiadóhivatala és nyomdája József kir. herceg u. 1. (Bikabérenház). Telefon nappal-éjjel: 17-52 és 27-89. (6 mellékállomás). Előfizetési árak: havonta 3.— P. negyedévenként 8.70 P. Ára: hétköznap 12 fillér, vasárnap 24 fillér.

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata, aug. 8-én reggel 8-tól 15-én reggel 8-ig: „Aranyangyal” Piac u. 50. telefon: 24-53. — „Reménység” Csapó u. 22. telefon: 14-21. — „Isteni gondviselés” Petőfi-tér és Teletki u. sarok, telefon: 32-81. — „Sas” Hatvan u. 66. telefon: 11-93. szám.

Azt mondják,
hogy a boldogság...

Azt mondják, hogy a boldogság Magas fán terem.
Nem lili meg itt a földön talán senkiesem.
Nem is kell a boldogságot A fára mászni,
A fa alatt kell édes rózsám Ugye megtalálni,
Nyári este, amikor csillagos az ég.

Azt mondják, hogy a boldogság Magas fán terem.
Nem lili meg itt a földön Talán senkiesem.
Lám én mégis megtaláltam Egy-kettőre,
Készülök is a rózsámmal Sejt! az esküvőre,
Nyári este, amikor csillagos az ég.

Polgár Gyula.

— Gondoljatok azokra, akik távol a hazától a legzordabb félben is helytállnak Magyarországot! Adjatok felírhat a hadseregnek!

— Térzene a Déri-téren. Kedvező idő esetén f. hó 13-án, csütörtökön délután 7-8 óráig a m. kir. Bocskay István 11. hadosztály fúvószenekara Jakó Dezso hadtestkarmester vezényletével a Déri-téren tizenötöt tart a következő műsorral: 1. Mozart: Szókratész a szerályból, c. opera nyitány. 2. Beethoven: Andante con moto az V-ik szimfóniából. 3. Erkel: Részletek a „Bánk bán” c. operából. 4. Chopin: Keringő (Es-dur). 5. Doppler: „Két huszári” opera-részlet. 6. Várhalmi O.: Katonánóta — induló. 7. Müller: Fejérváry — induló.

— Keszemét városa emeletes urnákat állított fel az utcákon és ezekben nagymennyiségű szeretetadományt gyűjtött a harcúterén levő honvédek számára. A lefelső részben pénz, a középsőben dohányterméket, az alsóban, amely a legnagyobb, képeslapot, könyveket lehet elhelyezni. Jelszavak is vannak az urnákon, például: „Adakozz az érteled küzdő honvédeknek!”

— „Uj ötvenfilléreseket” terjesztett ismeretlen egyén Hajdúszoboszlón. A hamisítványokat azzal erőltette rá az emberekre, hogy ez az új ötvenfilléres nyugodtan vegyék csak el. Persze kiderült, hogy hamisítványról van szó és a károsultak beszolgáltatották a rendőrségre. A hamis ötvenfilléres terjesztőit keresik.

— Eltérte Bastico tábornokot, az olasz északafrikai hadsereg főparancsnokát Olaszország tábornagyává nevezték ki. (MTI.)

— A román rendőrség vasárnap elfenőrizte a fővárost és a nagyobb vidéki városokat. Több ezer embert letartóztattak, legnagyobb részét olyanokat, akik a kormánynak az ország nyugalmáról kiadott legutóbbi rendelkezést nem tartották be és nem tettek eleget katonai kötelezettségeiknek.

— Az olasz sajtó hosszabb cikkekben foglalkozik Kállay miniszterelnök zalaegerszegi beszédével. Részleteket is közölnek a beszédből.

— Burma újjáépítése során kétszer ismét megnyitották a vasúti közlekedést az utasok részére Rangon és Burma között. (MTI.)

A sínautó elé feküdt egy életunt nő,
csodával határos módon sértetlen maradt

Bihari Gáborné 30 éves asszony, állást neje, Kossuth-utca 35. szám alatti lakos egyik hozzátartozójával összeszólkkozott. Ezt az érzékeny lelkű asszony annyira szívére vette, hogy a nyúlasi barakkoknál kiment a vasúti sínre és az ott elrobogó sínautó elé vetette magát. A sínautó azonban csodával határos módon úgy

robogott el felette, hogy a könyökén szenvedett kisebb zúzott sérüléstől eltekintve semmi baja nem történt. Az életunt asszonyt saját érdekében előállították a rendőrség életvédelmi osztályára, ahol lelkére beszéltek és miután ígéretet tett, hogy lemond öngyilkossági szándékáról, elhoesoltatták.

GYÁSZROVAT

Jócsák Gizella 17 éves korában elhunyt. Temetése szerdán négy órakor lesz a 2 B) ravatalozóból. Lakás: Uszó utca 7. Gebauer-cég rendezel.

Köszönetnyilvánítás. Szütes Gábor elhunyt alkalmával megjelenteknek, köszönöm, csokrot adóknak, fájó szívvel mondom köszönetet. Édesanyja.

— Ifj. Magyar Imre, a nagy Magyar fia, nyári szabadságát Debrecenben töltve, szerdán 12-én este búcsúzik szeretettel a debreceni közönségtől Magyar Jóska zenekarában. Simi bácsi vendéglőjében, ahová a közönséget szeretettel meghívja és elvárja.

— Egy elvetemült szélhámos, elegáns megjelenésű férfi állt be a budapesti házmeztérre, delektivnek adja ki magát és megtudakolja, kik vonultak be. Pár nap múlva becsenget a lakásokba, melyekről tudja, hogy a férfiak a fronton vannak. Mint barát jelentkezik, aki megy vissza az orosz frontra. Egy kis hazait kér, dohányt, pénzt. Másik trükkje, hogy mint tisztiorvos jelentkezik a szabadságról visszatért katonák családjainál, közli, hogy a családot a katona valószínűleg megfertőzte ratályos betegséggel. Mindjárt meg is vizsgálja őket, majd kisebb-nagyobb összeget vesz vizsgálati díj címén.

— Felkértem, hogy az érettségivel rendelkező férfiak, vagy nők légoltalmi oktatóképző tanfolyam elvégzésére jelentkezzenek a Légoltalmi Liga elnökségénél. (Bethlen u. 10.) Nagy József ny. m. kir. r. főtanácsos, a LL. debreceni csoportjának úv. alelnöke.

— A gyümölcstermelők debreceni és hajdúszoboszlói egyesülete felhívja lakjait figyelmét, hogy a káliszappan-utalvány megérkezett. Akiknek szükségük van káliszappanra, azok az utalványt az egyesület irodahelyiségében, Barna-utca 2. szám alatt átvehetik.

— Enyedi Lajos hentessegét két évvel ezelőtt az egyik vendéglőben erősen ittas állapotban boroztatott. Az egyik katona megsértette, mire Enyedi szidta a katonaságot. Emiatt került a törvényszék elé, mely az enyhítő körülményekre tekintettel 8 napra ítélte el.

— Guatemalában a szombati heves földrengés — amintre az 1918-as katasztrófa óta nem volt példa — borzalmas pusztításokat végzett. Értékek, történelmi emlékek épületek és templomok dőltek össze.

— Czibere Margit húszéves nőnek Nádudvaron gyermeke született. A kisdéd eltűnt és másnap a félreeső helyen holtan találták meg. A halál okának megállapítása végzett Mező Sándor kir. ügyészségi elnök, Trásy András vizsgálóbíró, dr. Ökrós Sándor egyetemi m. tanár és dr. Horváth Artur törvényszéki orvoszakértő a helyszínre utaztak, ahol a holttestet felboncolják.

Bellyei

őszi lenvetőmag

kapható. — Termelési feltételekért és felvilágosításért forduljon:

Főhercegi Jóságkormányzósághoz

Budapest, VIII. Eszterházy-u. 24. sz.

Szabó Gábor lemondott
a csizmadiaszakosztályi
elnökségről

A debreceni csizmadiaák ipartestületi szakosztálya tegnap délután Szabó Gábor elnökölésével népes gyűlést tartott. Az ülés elején Szabó Gábor bejelentette, hogy lemond elnöki tisztségéről, mert olyan nagymértékű egyéb elfoglaltsága van, hogy az elnöki teendőket nem képes maradéktalanul ellátni. A közgyűlésen felszólalások hangzottak el, maradásra kérték, Szabó Gábor azonban ragaszkodott elhatározásához és az ülésről el is távozott.

Ilyen körülmények között a szakosztály elfogadta a lemondást és az ülés Komlósi Lajos alelnök vezetésével folyt le. A lemondást bejelentik az előjárásnak és az ipartestületi elnökségnek és ha a lemondást tudomásul veszik, akkor új elnök választása végett szakosztályi ülést hívnak össze.

Az ülésen ezután szakmai kérdéseket, anyagelosztási ügyeket tárgyaltak.

Komlósi Lajos elnök felhívására Papp László jegyző előterjesztése után szíves szeretettel jelentkeztek a hadirokkantaknak a csizmadiamesterségre való átképzésére. Vadász József, Fehér András Kopa Sándor, Kozma Gyula, Rácz Imre, Papp László, Románsz Gábor és Szabó Gábor jelentkeztek egyelőre és ha majd szükséges lesz, bizonyára többen is jelentkeznek, amennyire csak szükség lesz.

A szakosztály megbízást adott Komlósi Lajos alelnöknek és Papp László jegyzőnek — Mester Lajos egyhangúlag elfogadott javaslata után —, hogy menjenek Budapestre és szorgalmazzák az anyagkiutalást a debreceni csizmadiaák részére.

Kitűnő szűcsipari
szakkönyv jelenik meg

Az ország egyik legjobb szűcsmesterének, Nagy József ezüstkoszorús mesternek a fia és munkatársa, Nagy Márton szűcsmester nagyszerű szűcsipari szakkönyvet írt. Ilyen munka még magyar nyelven nem jelent meg. Fényképekkel és mintegy 50 rajzzal illusztrálja a szőrmék szabását, feldolgozását, a különleges eresztéseket teljesen leegyszerűsítve, bőrkákesztéseket és ami egyik legfontosabb része a könyvnek: a szőrmefestési eljárásokat és sok, gyakorlatban kipróbált receptet ad. Az albnormis alakokra való szabásra is rajzokkal, tanító módon ad pontos utasításokat. A szakkönyv segédnek a mestervizsga letételéhez megbecsülhetetlen segítő eszköz, de a mesterek is találnak benne sok olyan anyagot, melyet minden szűcs félve őrzött titokként szokott kezelni. A könyv előreláthatólag még augusztus hónapban megjelenik, előfizetési ára 10 P., bolti ára 20 P. lesz.

— Gondatlanságból okozott emberölés miatt került a vádlottak padjára Szabó Julianna bőszőrményi nő, mert újszülöttje a paplan alatt megfulladt. Pankotay ügyész vádbeszéde után a törvényszék Fővenyessy tanácsa a vádlottat jogerősen hathavi fogházra ítélte.

Zsibrita Gizella
Terézia

életének 21-ik évében hosszas és súlyos szenvedés után, az Anyaszentegyház szentségeinek ájtatos felvétele után, f. hó 10-én reggel 8 órakor viszszaadta nemes lelkét Teremtőjének.

Kedves halottunk földi részét folyó hó 12-én, délután félöt órakor fogjuk a Köztemető 2 A) számú ravatalozóterméből, a róm. kat. egyház szertartása szerint tartandó beszentelés után örök nyugalomra helyezni.

Az engesztelő szentmise áldozatot folyó hó 14-én, fél 7 órakor fogjuk az Egkek Urának bemutatni a Szent Anna-utcai plébánia templomban.
Zsibrita-család.

Mély fájdalomtól porig sujtva, de Isten bölcs rendelkezésében megnyugodva tudatjuk, hogy forrón szeretett gyermekünk, testvérem, sógornóm és rokonunk

A Doczi leánygimnázium évkönyve

A Debreceni Református Doczi Leánynevelőintézet Leánygimnáziumának évkönyvét dr. Papp Ferenc tanügyi főtanácsos igazgató szerkesztette az intézet fennállásának 53. évében s erről az elmúlt évtizedről ad beszámolót az évkönyv az első oldalakon. Közel harminc tanárral működött az intézet az elmúlt iskolai évben. Tizenkét tanárjelölt gyakorolt az intézetben. Részletes beszámoló ad képet arról, hogy az iskola milyen munkát végzett az elmúlt tanévben vallásérköltési, hazafias és tanulmányi téren. Közel harminc kirándulást rendeztek az intézet növendékei számára, elsősorban tanulmányi célból természetesen. Gazdag szertári, könyvtári anyag tette lehetővé a tanítás mindig értékesebb felhasználását. A tanári kar gazdag társadalmi és irodalmi munkásságot is kifejtett a mult tanév folyamán, az ifjúság pedig eredményesen szerepelt országos versenyeken, míg az ifjúsági egyesületek gazdag beszámolóit arról tanuskodnak, hogy ezen a téren is örömdetes eredményeket értek el. A szép eredményre vet világot az is, hogy 29.368 pengőt fordíthattak az intézet vezetői iskolai jótéteményekre és kereken 13.000 pengőt internatusi kedvezményekre.

A kiváló előmenetelű és példás magaviseletű diáksereg nyert tanulók névsora a következők: Almer Éva, Barta Margit, Bernhardt Magda, Gara Éva, Gulácsy Erzsébet, Kathó Klára, Papp Erzsébet, Tolvaj Irén, Szabó Judit, Berei Bartha Erzsébet, László Klára Edit, Ménes Éva, P. Papp Enikő Emese, Papp Mária, Sipos Zsófia, Széchy Mária, Szücs Éva Róza, Balogh Katalin, Bánai Judit, Kiss Elvira Klára, Kormány Anna, Molnár Szilvia Emma, Buza Mária Lujza, Fekete Edit Pálma, Kun Judit Verona, Mátray Olga Piroška, Nagy Irma Katalin, Nádásdi Katalin, Tóth Margit, Bielik Katalin Berta, Laskai Mária Ilona, Szendrey Irén, Annyok Éva, Csanak Dóra, Lassányi Zsuzsanna, Nagy Anna, Szakály Éva, Tikos Sára, Varga Erzsébet, Kovács Magdolna, Papp Juba, Szabó Anna, Cs. Fuzsek Klára, Vég Margit, Csóka Éva, Fehértői Erzsébet, Papp Irén, Pápay Márta, Tóth Katalin, Vékony Olga, Borköles Gabriella, Kathó Ida, Ónody Magdolna, Ördög Katalin, Pente Irén, Váradai Irma, Váradai Szabó Róza, Virágh Éva, Erdélyi Mária, Katona Katalin, Sebestyén Olga, Söregy Sára, Borbély Edit, Kárpáti Éva, Balajthy Ildikó, Boján Mária, Elek Éva, Horváth Györgyi, Malatinszky Erzsébet, Mészáros Olga, Nagy Lenke, Oláh Éva, Pólyik Éva, Toókos Zsófia, Váci Katalin, Boczkó Róza, Kiss Ilona, Sipos Eleonora, Kulin Katalin, László Lili, Lentei Ilona, Lőrinczi Éva, Pongor Éva, Rozgonyi Cecília, Tóvissi Anikó, Virágh Gabriella, Daday Éva, Beregi Valéria, Molnár Sára, Szilágyi Veronika, Révész Zsófia, Feldmayer Irma, Horváth Katalin, Kiss Éva, Mágory Katalin, Pólyik Edit, Széchy Ágnes, Szücs Erzsébet, Papp Adrienne, Beregi Edit, Kiss Mária, Némethi Irén, Ördög Éva, Sipos Klára, Tóth Eglantine, Bánky Magdolna, Borsos Erzsébet Irén, Csanak Éva, Csiky Csilla, Daday Irén, Fehértői Katalin, Kovács Veronika, Kólya Erzsébet, Papp Márta, Sóváry Éva, Vajda Erzsébet, Bessenyei Judit, Nánassy Gizella, Bagdy Éva, Bajnóczy Éva, Balázi Magdolna, Bisothka Edit, Juhász Margit, Mátay Olga, Ruber Magdolna, Szalhmáry Ágnes, Veres Anna, Darkó Klára, Hadházy Aranka, Óri Éva, Szabó Ilona, Toókos Ildikó, Glück Klára, Statisztikai adatok és interjúkat tudnivalók zárják be a gazdag eredményről számoló évkönyvet.

Cripps bejelentette az alsóházban, hogy a kormány a Ház közeli nyári szünete utáni ülésén újabb háborús hitelt fog kérni, kb. egymilliárd font-sterlinget. (MTI.)

Halálra espték a méhek Budamér sárosi községben Buza János 87 éves gazdát, aki ráesett a méhekra; a méhek több mint kétszáz szúrással megölték.

Elkészült

a hajdúböszörményi országút

Hirdetmény. Az m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter, miután a Debrecen sz. kir. város törvényhatósága területén áthaladó 331. számú miskolc—debreceni állami közút (Hajdúböszörményi-út) 84+900—90+641 km szelvénypontok közötti útszakaszának burkolási munkái elkészültek, a helyszíni szemle megtartását elrendelte. A folyó hó 27-én (csü. délután) fél 9 órakor kezdődő helyszíni szemlére a város érdekeltei közönségét a városbáza tanácstermébe meghívom. **Polgármester.**

Budapest polgármesterének, a főváros törvényhatósági bizottságának kormányzati tényezőikkel együtt az az álláspontja, hogy a közmunkáknak a háború ellenére sem szabad szünetelnie. Ezért tekintélyes összegeket irányoznak elő erre a célra a készülő költségvetésben.

SPORT

A szeptember 5-6-iki balatoni gyorslevente motoros versenyek kiírása

A leventék országos parancsnoksága 1942 szeptember 5-6-án országos gyorslevente motorkerékpáros versenyt rendez, szeptember 5-én a Balatonhoz, illetve szeptember 6-án a Balaton körül, leventék, katonák és polgári személyek részére.

Gépek beosztása: Kismotorok 100 kilométerig, szülő motorkerékpárok 125 kilométerig, szülő motorkerékpárok 250 kilométerig, szülő motorkerékpárok 350 kilométerig szülő motorkerékpárok 350 kilométer felett.

Oldalkocsis motorkerékpárok osztálykülönbség nélkül. A szülő gépeken csak a vezető, oldalkocsis gépeken a vezető és egy utas foglalhat helyet. Vezető, vagy utas, verseny közben nem cserélhető. Hölgyek utasként sem vehetnek részt a versenyen.

A verseny összetett: csillagtúrából, futárversenyből, ügyességi versenyből, terepmentekből, valamint katonai jellegű terepversenyekből áll.

A nevezések az alábbi címre adandók fel: Leventék Országos Parancsnoka, Budapest, V. Alkotmány u. 5-7. A levélborítékra feltüntetendő: „Motoros verseny ügy”. Nevezési díj 2 pengő. Nevezési díjak bélyegben is beiktathatók. Nevezési zárlat 1942 augusztus 19.

A verseny lefutása: 1942 szeptember 5-én kerül lefutásra a balatoni csillagportya. A versenyzők az ország bármely pontjáról indulhatnak. Minden versenyző tartozik lakóhelyéről indulni. A feladat csupán az, hogy a versenyzők szeptember 5-én 16 és 19 óra között a tihanyi céliban jelentkezzenek. Azok a versenyzők, akiket a fenti időpontban a beérkeznek, emlékérmét kapnak.

1942 szeptember 6-án vasárnap kerül lefutásra a Balaton körüli motoros futárverseny. Csakis olyan versenyzők vehetnek részt a szeptember 5-iki csillagtúrán, akik a másnap lefutásra kerülő futárversenyben is résztvesznek. Bővebb felvilágosítást a városi leventeparancsnokság (Péterfia u. 45.) alatt nyerhetnek a versenyzők.

A DVSC vasárnapi programja még nem alakult ki. A debreceni vasutasok itthon szeretnének játszani s eddig már a DIMÁVAG-gal, Kispesztél, BSZKRT-tal tárgyalnak, de a tárgyalások nem vezettek eredményre. Amennyiben a ma napon sem jön létre megállapodás valamelyik NB I. egyesülettel, akkor a DVSC elfogadja a Szeged meghívását s vasárnap visszavágó mérkőzést játszik Szegeden.

A DVSC II megrősített csapata Békésgyulán játszott a GYAK jóképességű együttesével és 5:3 arányban győzött. A DVSC góljait Serfőző 3, Koppár és Tisza lőtték.

A Püspökudányi MÁV ujdonsült NB III. csapata Berettyóújfaluban játszott a Turullal s 1:1-re végzett gyenge színvonalu játék után.

A Csepel kikaptott Nagyváradon. A NAC sokkal jobban játszott a 7:4 arányú győzelmet aratott.

A DVSC szeptember 6-án kezd a bajnoki idényt Békéscsabán a CSAK elleni játékkal. Előzőleg augusztus 23-án Debrecenben Magyar Kupa mérkőzése lesz az Ungvári AC jóképességű együttesével.

A MOVE Szaboles vasárnap a DI-

MÁVAG-ot látta vendégül. A diósgyőriek 3:3 arányban győztek. Legjobb csatárunk Klimek volt, akit a Kassai Vasástól szereztek meg és aki egy-maga négy gólt lőtt.

„Ennyivel jobb volt a DVSC” — állapítja meg a fővárosi sajtó a DVSC—MÁVAG mérkőzésről. Kiemelik a gyorsaságban játszó Csokait, Oroszt, Zilalht, Sidilket és Szilágyit.

Turkuban atlétikai verseny volt a magyarok részvételével. 100 méteren 1. Vermes I. 11.4 mp-el, 400 méteren 1. Hidas 51.6 mp-el, 3000 méteren 1. Jg-ló 8.44.3 p. 2. Maeki többszörös világrekorder, aki a harctérről éppen most a napokban érkezett haza 8.49.8 p. Gerelyvetésben 1. Várszeghy 67.33 m. Kalapácvetésben 1. Arivare finn 50.19 m. 2. Németh Imre 48.43 m. Távolugrásban 1. Vermes 7.40 m. 2. Simla finn 7.12 m. 3. Gyurica 6.92. Négyeser százméteres váltófutásban a magyar csapat 46.8 perc gyenge idővel győzött.

Közigazdaság

Új felfedezés az állathizlalások terén

Hosszabb idő óta folytatnak értékes állathizlalási kísérleteket Szegeden. — Mint értesülünk dr. Fazekas Gyula egy. m. tanár gyorshizlalási kísérletei teljesen eredményeseknek bizonyultak. Az egyik legnagyobb gazdaságban Szeged mellett folytatták le a kísérleteket, még pedig 273 zsírtartó, 120 libát, 300 darab nyulat fogtak be. A sertéseket hét hónap alatt 20 kilóval hizlalták többre havonként, a libánál 4 hét alatt 1.40 kg. a nyulaknál 1.5 kiló lett a súlygyarapodás. Az új felfedezésről jelentést tettek a földművelésügyi miniszternek és állami bírtokok kijelölését kérték, ahol a kísérletet igazolják és újból bemutassák.

APRÓHIRDETÉSEK

ALKALMAZÁST nyer férfi

Kifutófit felvételik. — Pavillon-laktanya, kintin. 1025

Azonnali belépésre középiskolai csomagoló munkást felvesszünk. Nyugoti-u. 14. 1107

Fogtechnikus, jómunkást, állandó munkára felvesszük. Honig, Csapó-u. 23. 1110

Jó házból való fiút pincérlanulónak felvessz a Gambrius. 1108

Keresztény perfect gépiró jogász, vagy gépirónót felvessz ügyvéd. Ajánlatokat „Gyakorlott” jellegre kiadókba. 1104

Éjjeli őrnek megbízható embert és favágót felvesszük. Kiss Lajos „Turul” fatelep. Bőszörményi-út 2. 1098

Kifutófit, tizenhat éves aluit, jó családból felvesszünk. Róza áruház, Alföldi palota. 1601

Villanyszerelőtanulót 4 középiskolával felvessz Mayer mérnök. Batthyány 5. 1096

Műszerészegedét és tanulót felvessz azonnali Király. Royal épület. 1764

Feljőstehetség kereseltek. Diósgyőri-út, Polgári tanyá. 1080

ALKALMAZÁST nyer nő

Gyors és gépirónó, csakis keresztény, jellelőleg perfect, azonnali felvételik. Wiener Adolf, Kossuth-u. 27. 1064

Fényező munkásnőket felvesszük, betanítok. Dr. Balla, Kassa-út 33. 1105

Önálló masamód segédleányt felvesszük. — Czeizler kalapszalom. Rákosi Jenő-u. 7. 1094

ALKALMAZÁST keres nő

Irodai gyakorlattal bíró perfect gyors- és gépirónó délutáni munkakört vállal. Cím a kiadóban. 1751

Trafik, cukorka, élelmiszerüzlet vezetését elvállalom. Cím a kiadóban. 1103

Ajánlkozom nevelőnőnek 1-2 gyermekhez, varrást is vállalom. Dózsá-u. 8. 3. ajtó. 1086

HAZTARTÁSI ALKALMAZOTT

Délelőtre bejáróleányt keresünk. Timár-u. 5. 1079

Szakácsnőt jó bizonyítvánnyal, jól főzőt, augusztus 15-re felvessz Kiss horgvár. 1102

Főzni tudó mindenest, lehet zsidó is, felvessz elsejére. Dr. Grosz. Werbőczy 14. 1095

Bejárónót felvesszük, lehet fiatal leány is. Teleki-u. 92. 5. ajtó. 1092

Mindenest jó bizonyítvánnyal felvesszük 15-re vagy szeptember 1-re. Benceze, püspöki palota IV. em. 28. 1090

Bejáróleány, 14-15 éves, könnyű munkára reggel 7-10-ig kétlógú családhoz koszt nélkül felvételik. Timár-utca nyole 1087

Azonnali belépésre keresek tanyára gyermekszerszert, egyszerű, 50 éven felüli nőt gazdasszonynak. Zsák-utca 13. 1772

Bejárónót felvessz Bajkav. Török Bálint-u. 2. 1774

sák. A szakközlökben nagy eredményt nyilvání meg a felfedezés iránt.

Debreceni állatvásárok

A hétfői sertésvásárra 351 darab soványsertést hajtottak fel, melyből eladásra került 202 darab. Árak: 190—350 fillérig élőszűlyban, kilónként. Választott malac páronként 68—85 pengő.

A keddi állatvásárra 751 juhot hajtottak fel, eladtak 422 darabot. Árak: anyajuh páronként 75—105 pengő, úru párja 85—115 pengő, bárány párja 48—62 pengő.

Lóvásárra felhajtás 702 darab, gazdát cserélt 159 darab. Árak: vágó 120—400 pengő, silány igasló 150—400.— P. középs igás 450—900 P. jó igasló 950—1800.— pengő, kocsiló 1600.—2000. P.

Szarvasmarhavásárra felhajtottak 1509 darabot, eladtak 735 darabot. Árak: jómínőségű vágómarha 120—135 fillér, silányban, kilónként, közepes 100—120 fillér, silány 85—100 fillér, borjú 130—150 fillér kilónként, növendék marha 110—130 fillér, tinó, ökr 150—190 fillér fejőstehén 700.—1600.— pengő darabja. Irányzat lanyha.

Debreceni Kereskedők és Utazók Egyesülete, Debrecen.

MEGHÍVÓ!

Egyesületünk folyó hó 20-án, déli fél-egy órakor

rendkívüli közgyűlést tart, amelyre t. tagjainkat tisztelettel meghívja az elnökség. — **Tárgysorozat:** 1. A 4410/1942 sz. miniszteri rendelet végrehajtása céljából egy klubgazdai állás szervezése. — 2. Esztleges indítványok. — **Figyelmeztetés:** Az alapszabályok második fejezet 9-ik pont, 9-ik bekezdése értelmében, csak olyan indítvány tárgyalható, amely a közgyűlés előtt 3 nappal bejelentett.

Főzni tudó bejárónót

Keresek egész napra 15-16. Dr. Lovasné. Hatvan-u. 61. 1102

Honvéd-utca 42. szakácsnő, szobaleány — ajánlkozik úri hárhoz 15-re. 1078

AJANLAT

Ciánoztasson, vizsgáláston Kissel, Kígyó-u. 5. Telefonhívó 19-77. MEGA borozó, 86 11. 15

Értékes vásznalóit keletgyőit, úgynevelőit feltevéssel varrjuk, hímezzük, toledozzuk, függönycsipkék kaphatók. Tanulóleányt felvesszünk. Favorit, Csapó 21. 1098 10. 21

Szappannak való zsírt szappanra becseserl Pál János szappanosmester. Kölesei 8 585 10 15

Sírkövek műköből és termésköből, gyümölcsösök részére megszulak kapható a Debreceni Műkögyár Rt.-nál. Fördő-utca 2. 1219 ev.

Szörmebundáit most olcsón kijavítja, átalakítja Kövály szűcsmester, Püspöki palota. 1232 12. 22

Varrógép, kerékpárjavítást jótállással vállalom, hívásra jövök, Vétel, csere, eladás Csapó-u. 101 551 11. 7

Orajvítók, ócska órát veszek, eladok. Schifmann, Vendég-u. 7. Kisállomásnál. 1942 11. 3

Bundáját dívtosan készíti Katona Vilmos szűcsmester, Simonffy u. 2. sz. telefón: 12-32. 124 12. 2.

Ciánoztasson Csala ciánozó vállalat. Lakásvizsgálatok felelősséggel. Rákóczi 9. Telefon 14-27. 512 10. 4

Ünnep miatt

vasárnapi számunk szombaton jelenik meg.

Apróhirdetését péntek este 9 óráig adhatja fel.

KERESLET

Tört aranyat, ezüstöt, briliánst magas árban veszek. Takács Sándor-né. Piac-u. 56. 605 10. 4

Filmes fényképezőgépet minden méreletben vesz Berzéli fotostudio. Üzlete, iac 38. Udvarban. 414 10. 1

Ekszerkészítés, javítás — fogaranyat, ékszer vesz Pollák Endre ékszerész. Hatvan 2. 506 10. 5

Fakereskedelmi rt. vagy szövetkezeti részvényeket keresek megvételre. Miklósu. 13. 1100

OKTATÁS

Dr. Neményi Gyuláné Szentendrei Olga gyorsíró, gépiróiskolája, Balvány-utca 1. (Eng. 3475.) Telefon 20-77. Államvizsgára előkészítés. Vasúti kezdeményezés. 1889 8. 28

RÁDIO

Rádiót javíttasson, alkáltsasson évtizedes gyakorlattal Szabó Lajos műszerész. Csapó 84. Telefon: 32-54. 1822 8. 14

BÜTOR

Minek a fényes kirakat, mikor olcsóbban vásárolhat udvari bútorüzletben. Piac 71. 918 9. 27

Antik hálóbútor eladó. Értekezni Piac 22. házfelügyelő. 307 vv.

Modern háló, kombinált szoba, konyhaberendezés hentes, recamié, fotel eladó Hatvan u. 27. 1724 10. 18

Világos keményfaháló eladó. Wesselyi-u. 97. 1067

Jó bútor van eladó. Böszörményi-út 85. Értekezni lehet délután 4-7-ig. 1077

Konyhabútor olcsón eladó. Teleki-utca 63. jobbra. Telefon 19-99. 1082

Szalongarnitúra, csaknem új, hat plüss fotel, divány, porszívó, gyermek fürdőkád, 37-es női cipők, gyermekcipők eladók. Vilmos császár-körút 12. 1034

Keveset használt reklám eladó. Megtekinthető reggel 9-5-ig Hadházi-utca 27. I. 15. 1765

Rekamier és Biedermayer székek, asztal olcsón eladó. Mester-u. 40. 1767

AUTÓ MOTOR KERÉKPÁR

100-as Csepel segédmotor, legújabb kiadású, prima gumival eladó. Rakovszky I. 1028

Kifogástalan Csepel 100-as segédmotor jó gumival eladó. Borz-u. 5. 1108

Teljesen új Herkules-Sachs 125 cm-es motorkerékpár alkalmi áron eladó. Megtekinthető Nyugati 14. 1109

TÜZELŐ ANYAGOK

Tüzfiaeladás a banki faraktárban további intézkedésig szünetel. 1081

LAKÁST KERES

Kettő-, háromszobás lakást keresek szeptember, október elsejére istállóhasználatú. Cím a kiadóhivatalban. 1014

BÜTOROZOTT SZOBA

Csinosan bútorozott szoba kiadó. Csapó-u. 34. 1773

ELVESZETT

Elveszett páncélszerű pénztárcával pénzzel a Kossuth-u. 2. alatti trafikból kijövet. Megtalálóját jutalom ellenében adja be a Kossuth-u. 2. alatti trafikba. 1084

Elveszett I. hó 11-én délután a Piac-u. és Gambinus-átljáró közötti úton 5 db 50 kg-os kenyéruktalvány 3746-50 számig, 10 db 20 kg-os kenyéruktalvány 10.377-86 számig, 10 db 10 kg-os kenyéruktalvány 15.952-61 számig, 10 db 5 kg-os kenyéruktalvány 18.932-41 számig. Kérjük a megtalálót, hogy az utalványokat a Ferenc József-út 40. szám alatti Hangya üzletben vagy a közlemezési hivatalnál adja le, mivel azt felhasználni úgysem tudja. 1771

VEGYES

100 darab juh teleteltésére keresek gazdát, aki takarmányt és helyet adna. Ferenczi Kálmán. Hajdúszoboszló, Ujvárosi-út 24. 1026

Eladó lebontásra 16 méteres cserepes épület, Erdéklődni Árpádtér 32. Fűszerüzletben. 1766

Udvaron összegyűlt istállótrágyáját ingyen kiszállítom. Címeket a kiadóba kérem leadni. 1027

SZALACSY RÁCZ IMRE BARNÁ KENYÉR

— Regény —

(104).

Az emberek ránéztek és Kos Jóska a szemüvege felett pislogott, mert valami meghatottságféle még könnyet is csalt a szeméből. Ő menten megismerte, hogy ez a megöszült, megsápadt ember senki más nem lehet, mint az ő Géza fia. Ledobta a kalapácsot, oda sietett és kérges, nagy tonyerét kitartha a fia felé:

— Isten hozott, fiam, hát hazajöttél?...
— Kitélt az idő? — fogta meg az apja kezét Kos Géza és egy pillanatra az volt a látszat, hogy a két ember összeborul, de aztán megemerkeltek magukat, nem akartak ok többet mutatni a parasztkok előtt, mint amennyit az iparos ember mutathat. Megrázták egymás kezét, majd ezt mondta Kos Jóska:

— Sajnos, nem tudtam szekeret küldeni eléd, fiam, nincs valami bőven a kassza!...

— Nem baj, apám, még jobb is volt így, legalább egész úton át élvezhettem a szabadság boldog érzését!

— Meghervadtál! — állott ott Szuráj Józsi is, mert most meg az motozott a fejében, hogy valamikor, negyven esztendővel valami kocsmai verekedés után ő is ült hat hónapot, hát van valami jogcíme a fenti kijelentéshez.

— Bizony, bátyám, ott értik a módját, hogy az emberből kiszodják a zsirt!... — csodálhatta magát Kos Géza.

— Mind kiszabadultok? — kérdezte most Nagypál János.

— Nem tudom, mert a többit elvitték a környezetből. Kit Illavára, kit Szamosújvárra, de még Szegedre is!...

— Nos, menjünk be, fiam — indult a lakás felé Kos Jóska, aztán visszafordult és könnyet mázolt széjjel az arcán:

— Hanem, nincs aki várjon, anyádat elvitte a bánat!...

Kos Géza csak állott és durva ráncokban keménykedő arcán egy rángás árulta el, hogy valami fájdalom emészté belőlről.

Az emberek elazéledtek és hírül vitték, hogy Kos Géza hazajött, megvénült, olyan, mintha az apja nagyja lenne...

Ettől kezdve mindenkinek volt valami dolga fent a piacon, mert látni akarták a börtönviselt embert, aki már délután átvette az apjától a műhely vezetését és vigan csengett keze alatt az üllő. Pár nap múlva téglat hordtak a Kosék udvarára, aztán meszet, cserepet. Kőművesek jöttek és átalakították az egész portát. Új szerszámokat hoztak, sőt egy láda holmit a keddi vásár után Hiri Feri fuvarozott haza az állomásról, mert a szellő is elérte végre szíve vágját, két gyatra csikót ragasztott abból a pénzből, amit nagyobbik fia küldött Amerikából, akinek az volt az utolsó küldeménye, mert néhány hét után jött a levél, mely hírül hozta, hogy Hiri András beleszédült a vasolvasztóba, semmivé égett! Ez a két gyatra lovacská maradt meg Hiri András fiatal életéből, s ezzel járt fuvarra, napszámra Hiri Feri, aki aztán elmondta, hogy nem tudja mi lehet a ládában, de az szent, nehéz, mint a só. Kos Géza átalakította a házat, műhelyt és mikor kiborotválkozott, haját megövesztette repdesen, nem is látta ott olyan öregnek, amint azt a postás-kisasszony megállapította, amikor Kos Géza átvette a fővárosból érkezett ajánlott levelét. Valami gyár küldte a levelet és az utóbbi időkben egyre gyakrabban, hogy végre is nem állotta meg a kisasszony, hogy meg ne kérdezze:

— Miben folytat ilyen nagy levelezést, Kos úr?
— A találmányom ügyében, kisasszony!
— Milyen találmánya van?
— Új kútfűróp, mely sokkal olcsóbbá teszi az eddigi ártezi fűrást!...

— Haj, az nagyszerű — lelkesedett a kisasszony.

— Aztán van nekem más egyéb találmányom is, most majd értékesítem; sajnos, „ott” ráértem gondolgolni, de úgy látom, hogy annak is hasznát veszem!...

Elköszönt Kos Géza és látta, hogy a kisasszony nem is olyan nagyon hervadt és a mosolyában van valami gyöngéd, valami olyan szép, amilyenről regényeket írnak...

Ez a mosoly fokozódott akkor, amikor a kisasszony ezer koronát olvasott a Kos Géza kezébe. Kicsit reszketett a keze a sok huszas, tízes olvasásánál és háromszor is kezdte, végezte, míg végül is elvette a mester és egy nagyúri mozdulattal a nadrag zsebébe gyömöszölte számolás nélkül:

— Hagyja csak kisasszony, annyi ez Bécsben is, ezer!...

— Tenger pénz! — ámult a kisasszony.

— Ez még a kezdett — pödört egyet fakó bajuszán a mester — mert tetszik tudni, engem pénzcsinálásért zártak be, de igazában ott tanultam meg ezt a mesterséget, még pedig alaposan. Ezért már engem nem lehet bezárni, pedig könnyebb munkával jön a pénz, mint annak idején!

Vén Kos Jóska új ruhában feszengett egész nap és ott ült a templom előtti egyetlen lócán és akárhányszor onnan melesszett egyik, másik gyereket a közeli szövetkezetbe:

— Hozzá fiam egy hideg fröccsöt, de mond meg az üzletvezető úrnak, hogy Kos úrnak kell, érted, fiam!?...
(Folyt. köv.)

HASZNALT RUHA — CIPŐ

Egypár sötétkék magasszárú cipő eladó. Cím a kiadóban. 1099

Egy 42-es teljesen új férfi cipő eladó, bőrtalpú. Rákóczi-u. 10. Hátul az udvarban. 1762

INGÓSÁG VÉTEL

Veszek magas áron használt bútor, szőnyeget, zongorát, irrodabútor, varrógépet, zálogházból kiváltott tárgyakat. Csapó 16. Telefon 13-30. 1088

INGÓSÁG ELADÁS

Darabos mész, szigetelő lemez állandóan kapható Kiss Istvánnál Rakovszky 8. alatt. 718

Sós zsákok teljesen jó állapotban eladók. Balta-Dezső-u. 9. Szövetkezetnél. 1008

Használt téllakabát, felöltő, ruha, cipő, ágynemű, ágybetét, csillár, lámpa, álló fűrés, kalitka, láda, asztal, szék stb. eladó. Apafi-utca 20. 1042

Pénzszekrény, kütinő, hármas Wertheim-kassza eladó. Blasz Testvérek, püspöki palota. 1763

Eladó irrodabútor, felháló, varrógép, Wertheim-kassza, ebédlábútor, billiárdasztal, szalon, konyhaszekrény, zongora, háromajlós szekrény, gyermekágy, bicikli, üzleti pul, nagy lükkör. Csapó 16. Keresztépület. 1089

GAZD. ESZKÖZÖK

Gumikerékű strátkocsi, kúteső, ötecolos, autómotor, körfűrés eladó. Barna-u. 16. 1032

INGATLAN FORGALMI IRODÁK

Samu János OFB engedélyes hirdetői, Iroda Deák Ferenc-utca 7. Eladó ingatlanok: Házak: Kéttaloms-utca 6. számú 4 és 3 szobás úriház, csak irrodám által tekinthető meg. Széchenyi-út végénél szép úri villa 1160 öf gyümölcsösrel. Komlóssy-út 62. és Poroszlay-út 32. szép úri villák. Eladó földek: Ondód szelében prima 30 hold, Cserén prima 30 hold, Halápon 30, Szolnokban 128 kat. hold 45.000 pengőért. Bérbeadó 20 és 140 holdas homokbirtok. 1093

ELADÓ HÁZ

Eladó Széchenyi-utca 88. sz. négy szoba, hallos, verandás, minden mellékkel felszerelt, kert, kertészség, Értékes: dr. Mitrovics és dr. Mailáth ügyvédek. telefon: 32-35. 1028 8. 31

Elköltözés miatt eladó Tegez-u. 21. sz. alatti ház 10 éve fennálló jómenelelű fűszerüzlettel, azonnal beköltözhető lakással. Erdéklődni ugyanott. 2+

Külsővásártér 15. sz. 826.60 négyzetű terület két lakással, nagy raktárakkal eladó. Cím a kiadóban. 6+

Andrássy-út 71. egy hold szőlő kétszobás lakással eladó. Értekezni écsi és Pap ügyvédek. Iparkamara. 1063 vv.

Mester-u. 33. számú ház eladó. Feltételek megteudhatók a kiadóhivatalban. 856

Eladó 3 éves Tegez-u. 54. számú azonnal beköltözhető ház P 2600. ért, valamint a Balaton-utca 70. számú ház 1100 négyzetű földdel. Értekezni Károly Ferenc József-út 14. Kálmaczhegyi fátelen. Telefon 11-48 Vasárnap Komlóssy-út 58. 3+

Poroszlay-út 78. számú kétszobás adómentes ház 488 öf szőlő és gyümölcsösrel eladó. Dr. Nagy ügyvéd, Piac-utca 89. 1097

ELADÓ HÁZHELY

Széchenyi-utca 85. sz. nagyobb telek egytagban eladó. Cím megteudható a kiadóhivatalban. 4+

FÖLDBÉRLET

Bérbeadó 400 magyar holdas tanyás birtok, 25 kat. hold dobányengedéllyel Szabolcsban. Cím a kiadóban. 461 8. 20

Miképesi határban kiadó 30 hold barna homokföld tanyával. Bolgár kertészelnek nagyon alkalmas. Kálló keresztművelők rajta. Cím a kiadóban. 1076

Hajdú megye határában 300 hold föld haszonbérbeadás. 330 mázsa búza és adójárt. Értekezni Arany János 2. Földszint 2. II. lépcső. 1769

Haláp 130/a. számú 18 holdas tanyás ingatlan haszonbérbeadás. Értekezni Fehértai ügyvédek. Piac-u. 68. 925

ELADÓ FÖLD

Ondód, Vedres-dűlőben 4 hold föld eladó. Varga-u. 15. 487 9. 5

225 kat. hold föld lakóházzal és gazdasági épületekkel eladó szabolcsban. Értekezni Arany János 2. Földszint 2. 1770

Eladó olcsón zeleméri megállónál, a Lorántffy szőlőskertben kényelmes jó szőlő palatával. Ugyanott egy könnyebb, igen jó ekhős sárga kocsi eladó. Hajdúszabolcs 13. Vértanu 15. 1016

ELADÓ ÁLLATOK

Eladó angoranyúlak fiastól, süldő nyúlak ketreccel. — Rokkanttelep, Erdély-u. 11. 1085

Szerkesztői felelős: PÁLFI JÓZSEF
Kiadóhely felelős: (F.) SZIGETHY GYULA igazgató
Kiadó és nyomdai TISZTANTULI KÖNYV- és LEPIKÁDÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Felelős nyomdavezető: SZIGETHY KÁROLY